

T.C.

**DÜZCE ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TEMEL EĞİTİM ANABİLİM DALI**

**ORTAOKUL ÖĞRENCİLERİNİN OKUL YAŞAM KALİTESİNİN BAZI
DEĞİŞKENLER AÇISINDAN İNCELENMESİ
(KARAMAN İLİ ÖRNEĞİ)**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Canan ÇEVİK

Düzce

Ocak, 2020

T.C.
DÜZCE ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TEMEL EĞİTİM ANABİLİM DALI

ORTAOKUL ÖĞRENCİLERİNİN OKUL YAŞAM KALİTESİNİN BAZI
DEĞİŞKENLER AÇISINDAN İNCELENMESİ

(KARAMAN İLİ ÖRNEĞİ)

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Canan ÇEVİK

Danışman: Dr. Öğr. Üyesi Erol SÖZEN

Düzce
Ocak, 2020

Canan ÇEVİK
Düzce Üniversitesi, SBE
Yüksek Lisans Tezi
Ocak 2020

ORTAOKUL ÖĞRENCİLERİNİN OKUL YAŞAM
KALİTESİNİN BAZI DEĞİŞKENLER AÇISINDAN
İNCELENMESİ
(KARAMAN İLİ ÖRNEĞİ)

JÜRİ İMZA SAYFASI

ÖNSÖZ

Bu çalışmaya başlamama öncülük eden, her aşamasında bana destek olan, cesaret veren ve sonunda amacıma ulaştıran danışmanım Sayın Dr. Öğr. Üyesi Erol Sözen'e anlayışı için, değerli görüş ve düşüncelerini benimle paylaşan Sayın Prof. Dr. Halil TOKCAN ve Sayın Dr. Öğr. Abdi GÜNGÖR hocalarıma teşekkür ediyorum. Düzce Üniversitesi'nde Sınıf Öğretmenliği Bölümündeki hocalarıma öğrenim hayatım boyunca bana kazandırdıkları için, başımız her sıkıştığında bize yol gösteren, destek olan ve hep yardımcı olan, bana zaman ayıran Sayın Dr. Taner ATMACAYA ve Sayın Muhammet BAHTİYAR hocalarıma da ayrıca teşekkür ediyorum.

Lisansüstü eğitimime başlamam için bana destek olan, yol gösteren eşim Mehmet Onurhan GÜCÜŞ'E, başım her sıkıştığında benden desteğini esirgemeyen kız kardeşim Mihriban Ceylan ÇEVİK'e ve beni okutup bu aşamalara getiren, dualarımı hiç esirgemeyen, daima yanımda olan biricik anneme ve aileme sonsuz teşekkür ediyorum.

Canan ÇEVİK

ÖZET

ORTAOKUL ÖĞRENCİLERİNİN OKUL YAŞAM KALİTESİNİN BAZI DEĞİŞKENLER AÇISINDAN İNCELENMESİ (KARAMAN İLİ ÖRNEĞİ)

ÇEVİK, Canan

Yüksek Lisans Tezi, Temel Eğitim Anabilim Dalı

Danışman: Dr. Öğr. Üyesi Erol SÖZEN

Ocak 2020, 87 sayfa

Bireylerin davranış, tutum ve becerilerini geliştirmede, kendilerini ifade etmeyi öğrenerek toplumda yer edinme, anlama, yorumlama, duygu ve düşüncelerini geliştirme, insani yönünü ortaya çıkarmak ve geleceğe hazırlanmak için gerekli olan akademik bilginin verildiği kurumların eğitim kalitesi çok önemlidir. Bu eğitimin kalitesi ise öğrencilerin okul yaşam kalitesine ilişkin algılarını olumlu ve olumsuz yönde etkileyebilmektedir. Okul yaşam kalitesi öğrencilerin okul yönetimi öğretmenleri, arkadaşları ve okul çalışanlarıyla olan ilişkisinin ne düzeyde iyi ve güvenli olduğuyla ilgilidir. Eğitim kurumlarındaki eğitimin kalitesi birçok araştırmacının üzerinde durduğu önemli konulardan birisi olmuştur. Bu nedenle araştırmada Karaman ilinde ortaokullarda eğitim alan öğrencilerin okul yaşam kalitesi ile ilgili algılarının incelenmesi amaçlanmıştır.

Araştırmanın çalışma grubunu 2019-2020 eğitim-öğretim yılında 12 farklı ortaokulda öğrenim gören 5.-6.-7.-8. sınıf öğrencilerinden uygun örnekleme yöntemi ile rast gele seçilen birer şubenin oluşturduğu toplam 865 öğrenci oluşturmaktadır. Araştırmada uygun örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Araştırmanın uygulamasında Sarı (2007) tarafından geliştirilen “Okul Yaşam Kalitesi Ölçeği” araştırmacı tarafından uyarlanan “Kişisel Bilgi Formu” kullanılmıştır. Verilerin istatistikleri SPSS 25,0 paket programı programıyla analiz edilmiştir. Verilerin analizinde normallik varsayımlarında $n>50$ ise Kolomogorov Smirnov testi, ikili grupların karşılaştırması için Mann-Whitney U Testi, çoklu grup karşılaştırmaları için Kruskal-Wallis H analiz teknikleri kullanılmıştır.

Elde edilen verilere göre ortaokul öğrencilerinin okul yaşam kalitesinin cinsiyete göre anlamlı farklılık göstermediği ancak öğretmenler alt boyutunda kız öğrenciler lehine anlamlı farklılık gösterdiği ortaya çıkmıştır. Okul türüne göre ise okul yaşam kalitesi ve öğretmenler alt boyutunda anlamlı farklılık gösterdiği bulunmuştur. Bu farklılığın ise kız öğrenciler lehine olduğu ortaya konmuştur. Ortaokul öğrencilerinin okul yaşam kalitesinin okulun bulunduğu yere göre yapılan analiz sonuçlarına göre ise okul yaşam kalitesi, öğretmenler ve okula yönelik duygular boyutunda anlamlı farklılık gösterdiği ortaya konmuştur. Anlamlı farklılığın ise il merkezinde bulunan

okullar lehine olduğu görülmektedir. Sınıf düzeyine göre ise okul yaşam kalitesi, öğretmenler, okula yönelik duygular ve okul yönetimi boyutunda anlamlı farklılık gösterdiği bulunmuştur. Sınıf düzeyine göre çıkan farkın kaynağını belirlemek için yapılan parametrik olmayan çoklu grup karşılaştırma testine göre sekizinci sınıf öğrencileri ve beşinci sınıf öğrencileri arasında anlamlı bir fark olduğu ortaya konmuştur. Ortaokul ğrencilerinin okul yaşam kalitesi puanlarının not ortalamasına göre anlamlı farklılık gösterdiği farkın kaynağını belirlemek için yapılan parametrik olmayan çoklu grup karşılaştırma testine göre ortalaması 0-70 ve 85-100 arasında olanlar ve ortalaması 70-84 ve 85-100 aralığında olanlar arasında 85-100 arasında not ortalaması olanlar lehine anlamlı farklılık olduğu görülmektedir. Aynı zamanda ortaokul ğrencilerinin okul yaşam kalitesi puanlarının anne eğitim düzeyine göre anlamlı farklılık göstermediği, baba eğitim düzeyine göre de anlamlı farklılık gösterdiği bulunmuştur. Farkın kaynağını belirlemek için yapılan parametrik olmayan çoklu grup karşılaştırma testine göre baba eğitim düzeyi ortaokul mezunu olan öğrenciler ile baba eğitim düzeyi niversite mezunu olan öğrenciler arasında baba eğitim düzeyi niversite olanlar lehine anlamlı farklılık olduğu görülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Okul Yaşam Kalitesi, Ortaokul ğrencileri, Eğitim, Okul Kültürü

ABSTRACT

EXAMINATION OF THE QUALITY OF SCHOOL LIFE OF SECONDARY SCHOOL STUDENTS IN TERMS OF SOME VARIABLES (SAMPLE OF KARAMAN PROVINCE)

ÇEVİK, Canan

Master Thesis, Temel Eğitim Anabilim Dalı

Supervisor: Dr. Öğr. Üyesi Erol SÖZEN

January 2020, 87 page

The quality of education of institutions in which academic knowledge is given to reveal the human side and prepare for the future is very important through learning to express themselves by developing the individuals' behaviour, attitude and skills. The quality of this education can affect the students' perceptions of the quality of school life as positive and negative. The quality of school life is related to how good and safe the relationships of students are with school management, teachers, friends and school staff. The quality of education in educational institutions has been one of the important issues that many researchers emphasize. For this reason the aim of this study is to examine the perceptions of students who receive education in secondary schools in Karaman country regarding the quality of school life.

The study group of research consists of a total of 865 students formed by a randomly selected branch from the 5th, 6th, 7th and 8th grade students who study in 12 different secondary schools in the 2019-2020 academic year. In the research appropriate. Sampling method has been used. By the application of research in Sarı (2007) developed "School Quality Of Life Scale" adapted "Personal Information Form" by the researcher has been used. Data statistics SPSS 25,0 package programme has been programmed and analyzed. Normality assumptions in the analysis of data in $n > 50$ and of binary groups for Mann-Whitney u test. In multiple group comparison the Kruskal-Wallis H analysis techniques have been used.

According to data obtained for the quality of school life of secondary students it does not differ significantly by gender, but in teachers' subdimension female students are not in favour. According to types of life and teachers' subdimensions does not differ. It has been demonstrated that this difference is in favour of female students. According to the results of the analysis of school life quality of secondary school students based on location of the school it was revealed that the quality of school life towards teachers and school. It is seen that a significant difference is in favour of the schools in the city centre. According to class level the quality of school life teachers found a significant difference in emotions towards school and school management. According to the non-parametric multiple group comparison test conducted to determine the source significant difference between 8th grade students and 5th grade students. Based on the non-parametric multi-group comparison test conducted to

determine the source of the difference in the school life quality scores of secondary school students according to the grade point average, there is significant difference in favour of those with the score between 85-100. At the same time the school quality of life scores of secondary school students did not differ significantly from the level of maternal education, however it was found that there was a significant difference according to the paternal education level. According to the non parametric multi group comparison test conducted to determine the source of the difference, there is a significant difference between students whose paternal education level is secondary school graduate than those whose paternal education level is university graduates.

Anahtar Kelimeler: School Life Quality, Secondary School Students, Education, School Culture

İÇİNDEKİLER

JÜRİ İMZA SAYFASI	i
ÖNSÖZ.....	ii
ÖZET.....	iii
ABSTRACT	v
BÖLÜM 1.....	1
1. GİRİŞ	1
1.1. Problem Durumu	1
1.2. Araştırmanın Amacı.....	3
1.3. Araştırmanın Önemi	4
1.4. Araştırmanın Sayıtları	5
1.5. Araştırmanın Sınırlılıkları.....	5
1.6. Tanımlar	5
BÖLÜM 2.....	7
KAVRAMSAL ÇERÇEVE.....	7
2.1. Eğitim.....	7
2.1.1. Geleneksel Eğitim Yaklaşımı	8
2.1.2. Öğrenci Merkezli Eğitim Yaklaşımı.....	8
2.2. Eğitimde Kalite	9
2.3. Kültür.....	10
2.3.1. Örgüt Kültürü	11
2.3.1.1. Örgüt Kültürünün Öğeleri	12
2.3.1.2. Semboller	12
2.3.1.3. Değerler	13
2.3.1.4. Normlar	14
2.3.1.5. Liderler ve Kahramanlar	15
2.3.1.6. Hikayeler	15
2.3.1.7. Dil.....	16
2.3.1.8. Törenler	16
2.3.2. Okul Kültürü	18

2.3.3. Zayıf ve Güçlü Kültüre Sahip Okulların Özellikleri	21
2.3.4. Okul Yaşam Kalitesi	22
2.3.5. Okul Yaşam Kalitesinin Değişkenleri	23
2.3.5.1. Okula Yönelik Duygular	23
2.3.5.2. Okul Yönetimi.....	24
2.3.5.3. Statü.....	25
2.3.5.6. Öğretmen Boyutu	26
2.3.5.7. Öğrenci- Öğrenci İletişimi	27
2.3.5.8. Sosyal Etkinlikler	28
İLGİLİ ARAŞTIRMALAR.....	29
BÖLÜM 3.....	34
YÖNTEM.....	34
3.1. Araştırmanın modeli.....	34
3.2. Çalışma Grubu.....	35
4.3. Veri Toplama Aracı.....	37
4.3.1. Kişisel bilgi formu	37
4.3.2. Okul Yaşam Kalitesi Ölçeği	37
BÖLÜM 4.....	39
BULGULAR.....	39
42. Ortaokul Öğrencilerinin Okul Yaşam Kalitesinin Kişisel ve Demografik Bazı Değişkenlere Göre İncelenmesine İlişkin Bulgular.....	41
4.2.1 Ortaokul Öğrencilerinin Okul Yaşam Kalitesinin Cinsiyete Göre İncelenmesine İlişkin Bulgular	42
4.2.2 Ortaokul Öğrencilerinin Okul Yaşam Kalitesinin Okul Türüne Göre İncelenmesine İlişkin Bulgular	42
4.2.3. Ortaokul Öğrencilerinin Okul Yaşam Kalitesinin Okulun Bulunduğu Yere Göre İncelenmesine İlişkin Bulgular	43
4.2.4. Ortaokul Öğrencilerinin Okul Yaşam Kalitesinin Sınıf Düzeyine Göre İncelenmesine İlişkin Bulgular	44
4.2.5. Ortaokul Öğrencilerinin Okul Yaşam Kalitesinin Not Ortalamasına Göre İncelenmesine İlişkin Bulgular.....	46
4.2.6. Ortaokul Öğrencilerinin Okul Yaşam Kalitesinin Baba Eğitim Düzeyine Göre İncelenmesine İlişkin Bulgular	49
4.2.7. Ortaokul Öğrencilerinin Okul Yaşam Kalitesinin Anne Eğitim Düzeyine Göre İncelenmesine İlişkin Bulgular	52

BÖLÜM 5.....	55
5.1.SONUÇLAR.....	55
5.1.2. Ortaokul Öğrencilerinin Okul Yaşam Kalitesinin Cinsiyete İlişkin Sonuç ve Tartışma.....	55
5.1.3.Ortaokul Öğrencilerinin Okul Yaşam Kalitesinin Okul Türüne İlişkin Sonuç ve Tartışma.....	56
5.1.4. Ortaokul Öğrencilerinin Okul Yaşam Kalitesinin Okul Yerine İlişkin Sonuç ve Tartışma.....	56
5.1.5. Ortaokul Öğrencilerinin Okul Yaşam Kalitesinin Sınıf Düzeyine İlişkin Sonuç ve Tartışma.....	56
5.1.6. Ortaokul Öğrencilerinin Okul Yaşam Kalitesinin Not Ortalamasına İlişkin Sonuç ve Tartışma.....	57
5.1.7. Ortaokul Öğrencilerinin Okul Yaşam Kalitesinin Baba Eğitim Düzeyine İlişkin Sonuç ve Tartışma	58
5.1.8.Ortaokul Öğrencilerinin Okul Yaşam Kalitesinin Anne Eğitim Seviyesine İlişkin Sonuç ve Tartışma	58
5.1. ÖNERİLER.....	59
5.1.1. Uygulamaya Yönelik Öneriler	59
5.1.2. Araştırmacılara Yönelik Öneriler	60
KAYNAKÇA.....	61
EKLER.....	70

EKLER

Ek.1. Araştırma İzni

Ek.2. Kişisel Bilgi Formu

Ek.3. Okul Yaşam Kalitesi Ölçeği

Ek.4. Ölçek Kullanım İzni

KISALTMALAR

n: Eleman Sayısı

SO: Sıra Ortalaması

ST: Sıra Toplamı

p: Anlamlılık Değeri

TDK: Türk Dil Kurumu

BÖLÜM 1

1.GİRİŞ

Bu kısımda çalışmanın problem durumuyla ilgili açıklamalar, ulaşılması öngörülen amaçlar, çalışmanın önemi ve sınırlılıklarına ilişkin bilgiler hakkında bilgi verilmiştir.

1.1. Problem Durumu

İnsanların sürekli değişen ve gelişen teknolojiye ayak uydurmak, yaşamını birilerine ihtiyaç duymaksızın sürdürebilmek ve kişiliğini geliştirerek sosyalleşebilmek için hayat boyu eğitime ihtiyacı vardır. Eğitim ilk adımları ailede başlar. Kişi aile bireylerinden gördüklerini taklit ederek davranışlarını şekillendirir. Eğitim genel olarak bireylerde bilgi, beceri, tutum, kişilik ve davranış değişikliğini belli amaçlar doğrultusunda gerçekleştiren süreç olarak tanımlanabilir. Bu sürecin en önemli kısmını okullar oluşturur (Fidan, 1983). Çünkü okullar öğrencilerin akademik gelişimlerinin yanı sıra yaşam deneyimlerini hayata aktarmakta ve geleceğini şekillendirmektedir. Bu sebeple okulda geçirilen zamanın kalitesi ve niteliği önemlidir (Dönmez,2016).

Eğitimin en temel hedefi bireyi geleceğe hazırlamak olduğu için okuldaki yaşam gerçek yaşam olarak adlandırılabilir (Tangen,2009). Okul ortamı bireyin kişisel ve sosyal gelişiminden ziyade geleceğinin şekillenmesinde de önemli bir yere sahiptir. Bu sebeple öğrencilerin, psikolojik, fiziksel, sosyal ve akademik ihtiyaçlarının yeteri kadar karşılanamaması durumunda hem okul yaşamlarında hem de ilerideki yetişkinlik yaşamlarında kalıcı sorunlara sebep olabilir. Bu sorunların

oluşumunu engellemek için okulların akademik başarısından ziyade, sosyal açıdan da öğrencilerin ihtiyaçlarının karşılanabildiği yaşam ortamı oluşturması gerekmektedir (Türkoğlu,2012).

Okul yaşam kalitesi, çocukların uzun yıllar okulda geçirdiği vakit ele alındığında oldukça önemlidir. Okul yaşam kalitesi iyi olan bir öğrenci okulunda kendini mutlu hissedecek, geçirdiği zaman daha verimli olacaktır. Okul yaşam kalitesini etkileyen unsurları belirtecek olursak yönetici, öğretmen, arkadaş, okuldaki sosyal etkinlikler ve okulun statüsü yer almaktadır. Bunların herhangi birinin verdiği huzursuzluk öğrencinin okul yaşam kalitesini olumsuz etkileyerek öğrenim hayatını devam ettirmek istemeyebilir. Bu sebeple eğitimcilerin öğrencilere hem akademik hem de sosyal becerilerinin karşılandığı, kendilerini huzurlu hissedecekleri bir eğitim ortamı sunmaları çok önemlidir (Durmaz,2008).

Okul yaşam kalitesi okuldaki eğitim öğretim sürecinden ne derece memnun oldukları; okul hayatının öğrencilerin isteklerini, ihtiyaçlarını ne düzeyde karşıladığı; Öğretmenlerinin öğretim esnasında kullandığı yöntemlerin etkililiği; öğrencilerin okul yönetimi, öğretmen ve arkadaşlarıyla olan ilişkisinin düzeyi; okul yönetimine demokratik katılım seviyeleri vb. ile açıklanabilir (İlhan, Oğuz ve Yapar, 2013, ss. 58-159; Akt. Duraklı,2019)

Öğrencilerin okullara karşı tutumları farklıdır. Tutum, bireyin yaşamışlıklarından ve birikimlerinden yola çıkarak, bir kişiye, olaya, belli objeye karşı olumlu veya olumsuz hissetmesi, düşünmesi veya davranış biçimi olarak adlandırılabilir (Atik,2016). Bir objeye yönelik tutumu olumlu olan bireyler o nesneye karşı yakınlık hissetmeye, olumlu davranmaya meyilli olacaktır. Olumsuz tutuma sahip bireyler ise objeden uzaklaşmaya, eleştirmeye ve zarar verici davranışlar sergilemeye eğilimli olacaktır (Uzun ve Sağlam, 2006). Açıklamalardan yola çıkarak bazı öğrenciler okulunu eğlenceli, öğretmenlerini samimi ve arkadaşlarını yakın görürken bazı öğrencilerde ise bu durum tam tersi görülebilmektedir. Okulun sıkıcı, monoton olması ise öğrencilerin gelecekteki eğitim hayatındaki devamlılık durumunu olumsuz etkilemektedir (Durmaz,2008). Belirtilen bu durumlar ise öğrencilerin mutlu olabildikleri ortamı yani okul yaşam kalitelerini ortaya çıkarmaktadır.

Aynı zamanda öğrencilerin okul yaşam kalitesini, sınıf ve okul ortamında ne düzeyde rahat ve mutlu hissetmeleri ile ilişkilidir. Bu rahatlık ve huzurdan sorumlu ilk kişi olan öğretmenin öğrencilerine nasıl bir eğitim ortamı sağladığı onlarla nasıl ilgilendiği, önemli olduklarını ne derece gösterdiği, ne ölçüde rehber olduğu gibi durumlar oldukça önemlidir. Çünkü öğrencinin öğretmeni ile olan ilişkisi sınıfına olan aidiyet duygusundan başlayarak tüm okula ve yaşamı boyunca eğitime karşı besleyeceği hislerin niteliğini şekillendirmektedir (Sarı,2012).

Okul yaşam kalitesinin, gerek öğrencilerin kendilerini fazlaca zaman geçirdikleri okul ortamlarında iyi hissetmeleri ve gerekse ailelerin çocukları için çok endişe duymamaları açısından önemini vurgulamak yanlış olmayacaktır. Bu anlamda farklı eğitim kademelerinde yapılan önemli çalışmalar karşımıza çıkmaktadır. Örneğin Gedik(2014) ortaöğretim öğrencilerinin okul yaşam kalitesi ve okula yabancılaşmaya ilişkin algılarını, Dönmez(2016) üç farklı okula devam eden ortaokul öğrencilerinin okul iklimi algısını, okula bağlılık düzeyi ve okul yaşam kalitesi algılarını, Durmaz(2008) liselerde okul yaşam kalitesini, İnal (2009) Adana ilinde yatılı okullarda bulunan öğretmen ve öğrencilerin okul yaşam kalitesiyle ilgili düşüncelerini, İlmen (2010) 7. Sınıflarda öğrenim gören öğrencilerin okul yaşam kalitesi ve akademik başarı üzerindeki etkisini ele almıştır.

Yapılan çalışmalardan anlaşıldığı üzere okul yaşam kalitesinin araştırmacılar tarafından ne kadar önemli olduğu açıkça görülmektedir. Bu çalışmada ise ortaokulda öğrenim gören farklı kademelerdeki öğrencilerin okul yaşam kalitesinin ne düzeyde olduğuna ilişkin öğrenci görüşlerinin incelenmesi üzerine çalışılmıştır.

1.2. Araştırmanın Amacı

Bu çalışmanın amacı, Karaman ili merkez ilçesinde öğrenimine devam farklı kademelerdeki ortaokul öğrencilerinin okul yaşam kalitesine ilişkin öğrenci görüşlerinin incelenmesidir.

Bu bağlamda aşağıdaki sorulara yanıt aranmaktadır.

1. Öğrencilerin okullarının yaşam kalitesi düzeylerine ilişkin görüşleri cinsiyete göre farklılaşmakta mıdır?
2. Öğrencilerin okullarının yaşam kalitesi düzeylerine ilişkin görüşleri sınıf düzeyine göre farklılaşmakta mıdır?
3. Öğrencilerin okullarının yaşam kalitesi düzeylerine ilişkin görüşleri okul türüne göre farklılaşmakta mıdır?
4. Öğrencilerin okullarının yaşam kalitesi düzeylerine ilişkin görüşleri akademik başarılarına göre farklılaşmakta mıdır?
5. Öğrencilerin okullarının yaşam kalitesi düzeylerine ilişkin görüşleri anne ve babanın eğitim durumuna göre farklılaşmakta mıdır?

1.3. Araştırmanın Önemi

Okul yaşam kalitesinin yüksek olması öğrencinin okulunu benimsediği, kendini huzurlu ve güvende hissettiği ve aynı zamanda akademik başarısının da olumlu yönde olduğu anlamına gelebilir. Türkiye’de yapılan çalışmalar incelendiğinde okul iklimi genellikle, yönetici ve öğretmenlerin görüşlerine başvurularak ele alınmaktadır. Oysa okul ikliminden en çok etkilenenler öğrenciler olduğu için daha çok öğrencilerin görüşlerine yer verilmelidir (Çalık ve Kurt 2010: 173).

Bu nedenle okullardaki yaşam kalitesinin ne düzeyde olduğunu belirlemek için ve bu kalitenin iyileştirilmesine yönelik önlemlerin alınması, aklı kadar insancıl yönünden de kendini tamamlayabilen insanlar eğitebilmesi açısından önem arz etmektedir. (Sarı,2007). Bu çalışma ise Karaman’da ortaokullarda öğrenim gören öğrencilerin okul yaşam kalitelerinin düzeyinin belirlenip eksikliklerin giderilmesi açısından büyük önem taşımaktadır.

1.4. Araştırmanın Sayıtları

1. Uygula yapılan öğrenciler Okul Yaşam Kalitesi Ölçeğini samimiyetle cevaplamışlardır.
2. Araştırmada kullanılan ölçekler öğrenci görüşlerini ölçme ve değerlendirme konusunda yeterli ve güvenilirlerdir.
3. Araştırmada kullanılan ölçeğin, araştırmanın amacına, konusuna uygun olduğu düşünülmektedir.

1.5. Araştırmanın Sınırlılıkları

1. Araştırma 2019-2020 eğitim-öğretim yılı ile sınırlılıdır.
2. Araştırma Karaman ilinde 12 ortaokul ile sınırlılıdır.
3. Öğrencilerin okul yaşam kalitesi düzeyi ile ilgili elde edilen veriler ölçekteki maddelerle sınırlılıdır.
4. Öğrencilerin okul yaşam kalitesini belirleyen etmenler bu çalışmada ele alınan değişkenlerle sınırlılıdır.

1.6. Tanımlar

Eğitim: Bolat (2015), Çağlayan (2003) ‘ten “Eğitim, kişiyi geleceğe hazırlayan, kişinin kendi benliğini bulmasına yardımcı olan, toplumla uyum içerisinde yaşam sürmesine ortam hazırlayan çalışmaların bütünü olarak aktarmıştır.

Eğitimde Kalite: Eğitim-öğretim sürecinde okulun imkanlarını kullanarak öğrenciyi bilgi ve becerilerle donatıp akademik ve sosyal olarak geleceğe aynı zamanda topluma hazırlayan eğitim sürecine denir.

Yaşam Kalitesi: Bireyin yaşamından genel olarak mutlu olması, olumlu ve tatmin edici deneyimlerin yanı sıra olumsuz duygu ve deneyimleri de kapsayan şeylerdir (Linnakylâ ve Brunell, 1996, s. 205; Akt. Duraklı,2019).

Okul Yaşam Kalitesi: Öğrencilerin akademik bilgi yönünden gelişiminden ziyade, sosyal, kişisel ve psikolojik gelişim ve değişmelerini sağlayan yönetici, öğretmen, öğrenci ve personellerin okul ortamında kendilerini huzurlu ve güvende hissetme düzeyi olarak adlandırılır (Mok ve Flynn, 2002).

Okula Bağlılık: Öğrencinin okul etkinliklerine katılma isteği, arkadaş ve öğretmenleriyle olan ilişkisinin yoğunluğu, derslerinde gösterdiği gayreti, okuluna karşı yapılan olumsuz eleştirilere karşı gösterdiği tepki ve okuluna olan devamlılığı gibi olumlu davranışları içeren yapıdır.

Okul İklimi: Okul çalışanlarının ve öğrencilerin buldukları ortamı nasıl algıladıkları ve bu algıların sonucunda ortaya çıkan psikolojik sonuçları içeren kavramdır (Cohen ve Geier 2010: 6; Akt. Dönmez,2016).

BÖLÜM 2

KAVRAMSAL ÇERÇEVE

2.1. Eğitim

Kişinin toplumda bir yer edinebilmesi, hem kendine hem ailesine hem de topluma fayda sağlayabilmesi, davranış ve tutumlarını geliştirip anlamlandırabilmesi için eğitim gereklidir. Eğitim aynı zamanda kişinin yeteneklerinin sınırları içerisinde bilinçli, amaçlı, planlı bir yaşantıdır (İlmen,2010). Milli Eğitim Bakanlığı ise eğitimi; bir kuşaktan diğer kuşağa bilgi ve tecrübeleri aktarma ya da tanımına göre ise eğitim, her kuşağa geçmişin bilgi ve deneyimlerini düzeyli bir biçimde aktarma ya da o beceriye hakim olmasını sağlama işidir (MEB,1999).

Eğitim insanların içinde yaşadığı toplumun değerlerine göre, belirli bir amaç doğrultusunda davranışlarında kasıtlı veya istendik değişme meydana getirme; yeteneklerinin, tutum ve davranış biçimlerinin şekillendirilmesi için bireylerin seçilmiş bir ortamda topluma kazandırılmasını ve bilgilerin, değerlerin nesilden nesile aktarılmasını sağlayan bir süreçtir (Büyükkaragöz,1999; Başaran, 1983; Ertürk, 1972; Ozankaya, 1982).

Kısacası eğitimin yaşam boyu, sürekli devam eden bir olgu olduğunu söyleyebiliriz. Bu süreç ise okulda, evde, işyerinde, yolda, seyahatte, oyunda vb. yaşamımızın olduğu her yerde devam etmektedir (Yeşilyurt,2011).

Çağdaş eğitim sisteminde öğrenciyi merkeze alan, bilgi ve becerisini kullanabilen, eleştiren, sorgulayan, yaratıcı, sevgi dolu, evrensel değerlere önem veren, hoşgörülü bireyler olarak yetiştirmek için eğitim verilmelidir (İlmen,2010).

2.1.1. Geleneksel Eğitim Yaklaşımı

Bu eğitim sisteminde amaç bilgiyi öğrenciye doğrudan aktarmaktır. (İlmen, 2010). Geleneksel eğitim, öğrencinin bireysel farklılıklarını düşünmeyen, daha önceden belirlenmiş davranış ve kurallar çerçevesinde yönlendiren bir anlayışa sahiptir (Bahşi,2019).

Geleneksel eğitimde öğretmen merkezli eğitim anlayışı benimsenmektedir. Öğretmen her şeyi önceden belirler. Öğrenciye aktarılacak bilgileri, kullanacağı yöntemleri, amaç ve hedefleri vb. önceden belirlemektedir. Öğretmenin bunların dışına çıkılması istenmez (Erten,2009).

Geleneksel eğitim genellikle düz anlatım ve soru-cevap teknikleri kullanılmaktadır. Öğrenci geleneksel eğitim anlayışında pasif konumdadır. Pasif konumda olan öğrencilerin ise dikkati kısa sürede dağılmakta ve aktarılan bilgilerin çoğu hemen unutulmaktadır (Kaya,2019). Öğretmen dersi anlatır öğrenci ise tekrar eder ve ezberler. Bu durum ise öğrencinin gerçek öğrenmesini engellemektedir (Duruhan,2004).

Kısaca özetleyecek olursak geleneksel eğitim anlayışında öğrencinin derste pasif ve dinleyici konumda olması, ezber ve yorum gücünün gelişmesini engelleyerek öğrencinin öğrenmesini zorlaştırarak dersten sıkılmasına neden olur (Kaya,2019). Bu durum ise öğrencinin öğretmenine ve derse olan ilgisini zamanla kaybederek okul yaşam kalitesini olumsuz etkileyebilir.

2.1.2. Öğrenci Merkezli Eğitim Yaklaşımı

Eğitim ve öğretim alanında yıllardır süregelen geleneksel eğitim anlayışı zamanla sorgulanmaya başlanarak alternatif olarak yerine öğrenci merkezli eğitim yaklaşım ve uygulamaları yer almıştır. Bundan dolayı ise Milli Eğitim Bakanlığı

2005-2006 yılında ilköğretim birinci ve ikinci kademedeki okullarda uygulanacak olan programların bu yaklaşıma göre yapılmasına karar vermiştir (Sözen,2018; Artvinli 2007). Daha sonra tüm okullar uygulanmaya başlanmıştır. Milli eğitim bakanlığı ve üniversiteler çalışan ve öğretmenliğe aday olan öğretmenleri bu konuda eğitmek için harekete geçmişlerdir. (Gür ve diğerleri,2013, s.123)

Geleneksel eğitim anlayışının merkezinde öğretmen varken öğrenci merkezli eğitim anlayışının merkezinde öğrenci vardır. Öğrenci merkezli eğitim yaklaşımı, öğreneni merkeze alan bir yaklaşımdır (Sözen, 2019). Her öğrenci elde ettiği bir bilgiyi, önceden var olan bilgi, beceri ve yaşantısının süzgecinden geçirerek yeniden yorumlar (MEB, 2009a).

Bilginin sürekli değiştiği ve geliştiği dünya, bu değişimi ve gelişimi kavrayan, üzerine düşen sorumlulukların farkında olan bireylere ihtiyaç duymaktadır. Çağdaş toplum tarafından kabul edilen birey, kendisine atfedilen bilgileri olduğu gibi onaylayan, aynen kabul eden, yol gösterilmeyi isteyen değil, elde ettiği bilgiyi harmanlayarak kendi bilgisini elde eden bireylerdir (Çandar,2007).

Öğrenci merkezli eğitim yaklaşımının temel ögesi olan öğrenci, sınıf ortamında günlük yaşam problemlerini çözerek gerçek yaşamda kullanacağı bilgilerini kalıcı olarak öğrenir. Öğrenci merkezli eğitim yaklaşımında, öğrenme ortamlarının öğrenciyi motive ederek, konuya ilgisini çekerek öğrenime hazır olarak düzenlenmesi gerekir. Buna göre öğrenci merkezli eğitim yaklaşımı, öğrencinin bilişsel yönüyle ilgilenen bir yaklaşımdır (Özden,2003). Bu yaklaşımın uygulandığı eğitim ortamlarında öğrenci ; proje ödevlerini, ders etkinliklerini teknolojik aletleri kullanarak aktif katılım sağlar (Polat,2008). Bu durum öğrencinin dersten sıkılmamasına ve gerekli bilgileri kalıcı olarak öğrenmesini sağlar. Bulunduğu eğitim ortamından tatmin olan öğrencinin ise okul yaşam kalitesi yüksek olacaktır.

2.2. Eğitimde Kalite

Hızla değişen ve gelişen teknolojiyle birlikte, nüfusun artması sosyal yaşam ve kültürlerin değişmesi kalite kavramının önemi ortaya çıkarmıştır. Çünkü toplumsal yaşam, insanların ihtiyaçları doğrultusunda değişime uğramakta ve

ilerlemektedir. Toplum bu hızlı ilerleme karşısında sorun yaşamakta ve ayak uyduramamaktadır ki insanlar yaşamını destekleyecek ve eğitim gereksinimlerini karşılayacak yapılanmalar beklemektedir. Bu nedenle eğitim, kalite arayışlarının başında gelmektedir (Koyun,2015).

Eğitimin kalitesi öğrenim gören öğrencilerin okul başarısının okul kaynaklarını etkin kullanım sağlanması temeline dayanır. Eğitim ve öğretim sağlayan okulların eğitimde kaliteyi sağlayabilmeleri için nitelikli eğitim, demokratik bir yönetim sistemi, okulların ekip çalışmasına önem vermesi, öğrenci-öğretmen-yönetici ve okul çalışanları arasında iş birliği olması gerekir (İlmen,2010).

Kaliteli eğitim öğretim kurumlarının var olan imkanlarını kullanarak öğrenciye bilgiye ulaşmayı ve bilgiyi üretmeyi öğreten, kendini tanımlayabilecek yeteneğe sahip bireyler yetiştirme kapasitesidir. Yani öğrenciyi her yönden geliştiren, eleştirmeyi ve akıl yürütmeyi öğreten kaliteli eğitimidir (Koyun,2015). Bu sayede eğitimin kalitesi arttıkça uluslararası çalışmalarda (Pisa) Türkiye'nin başarı sıralaması da yükselebilir.

2.3. Kültür

Kültür kavramı, kökeni Latince olan “Cultura” sözcüğünden gelip ve “toprağı verimlileştirmek için çalışma, üretmek, ekip-biçmek” anlamına gelmektedir. “Cultura” sözcüğü Fransızcada da 17. yüzyıla kadar aynı anlamda kullanılmıştır (Sabuncuoğlu ve Tüz, 2001).

Kültür tarihsel ve toplumsal gelişim süresi içinde toplumun üyesi olan insanların elde ettiği bilgi, sanat, gelenek-görenek, yetenek, beceri ve alışkanlıkları kapsayan; insanların yaşamları boyunca eğitim yoluyla öğrendikleri ahlakın, sanatın, hukukun nesilden nesile aktarılmasını sağlayan davranışların tümüdür (TDK,2019; Güvenç, 2004).

Weber'e göre kültür toplumun üyesi olan kişiler tarafından elde edilmiş bilgi, inanç örf-adetler ve ahlakı kapsayan beceri ve alışkanlıkların tümüdür (Yaprak Kaya,2015).

Sonuç olarak kültür, nesilden nesile aktarılan, toplumdan bireye kazandırılan bir yaşama biçimi olup, insana ait maddi ve manevi öğelerden meydana gelmiş öğelerin tümüdür. İnsan bu öğelerin tümünü kısmen geliştirerek kendisinden sonraki nesillere devreder (Bilgin,2009). Maddi ve manevi kültürümüzün tanıtıldığı, öğretildiği, uygulama yapıldığı ve nesilden nesile aktarıldığı aile ortamından sonra okul ortamının geldiği söylenebilir. Okul ortamı kültür aktarımının aynı anda birden fazla kişiye aktarılması açısından önem taşımaktadır. Çünkü öğretilen maddi manevi değerlerin anında ölçüldüğü eğitimciler tarafından anında geri bildirim sağlandığı bir kurumdur. Okul öğrenciye sadece akademik bilgi aktaran bir kurum değildir. Bu nedenle okul kültürünün eğitimciler tarafından öğrenciye doğru ve kalıcı bir şekilde aktarılması gerekir.

2.3.1. Örgüt Kültürü

Örgüt kültürü TDK'ya (2019) göre personellerin davranış biçimlerini ve çalıştıkları kurumun genel durumunu simgeler ile kavrayabilen ve aktarabilen, nesilden nesile aktarılan, değişime uğrayabilen nitelikteki düşünce ve normlar bütünüdür.

Her toplum kültürel yapısı bakımından birbirinden ayrılır. Gelenekleri, görenekleri, değerleri ve inançları o toplumun kültürünü oluşturur ve o topluma hasır. Bu toplumda yaşamlarını sürdürmeye çalışan sosyal sistemler vardır. Bu sosyal sistemler örgüt olarak adlandırılabilir. Her toplumun kendine ait kültürü olduğu gibi bu toplumlara ait örgütlerin de kendilerine has kültürleri vardır.

Toplumsal yaşam içerisinde, kültürel, dini, siyasi, askeri ve eğitim gibi hedeflerle ortaya çıkmış birçok örgüt yer almaktadır. İnsanlar günlük yaşantılarının çoğunu bu örgütlerin üyesi olarak devam ettirirler (Görücü ve Uçar, 2015).

İnsanların günlük ihtiyaçlarını karşılayan ve düzenleyen bu örgütlere; okullar, üniversiteler, işyerleri, sendikalar, hastaneler örnek olarak verilebilir (Gönen, 2010).

Örgüt kültürünün özellikleri aşağıdaki gibidir:

- Örgüt kültürü, örgüte üye olanların inançları, kuralları ve davranış biçimleriyle ilişkilidir.
- Örgüt kültürüne uyum sağlanabilir ve değiştirilebilir.
- Birden fazla bireyin bir araya gelmesi ile oluşur.
- Kuşaktan kuşağa aktarılabilir.
- Geçmişine bağlı olarak belirlenir.
- Örgütün çalışan bütün üyeleriyle ilişkili olup onların her kademesinde çalışan bireye ait değerler, inançlar, düşünce ve duyguların bütünüdür. (Unutkan, 1995).

Anlaşıldığı üzere örgüt ve örgüt kültürü insan hayatını ve ilişkilerini düzenlediği ve şekillendirdiği için insanların yaşantısında önemli bir yere sahiptir.

2.3.1.1. Örgüt Kültürünün Öğeleri

Oğulluk (2010) a göre örgütün kültür öğelerini güçlendiren, aktarılmasını sağlayan, özetleyen semboller, hikayeler ve kahramanlardan oluşan kültürel bir ağ vardır. Başka bir ifadeyle bu kültürel ağı oluşturan üyelerin kültürü benimsemesini sağlayan öğelerdir.

2.3.1.2. Semboller

Örgüt üyelerinin duygularını yansıtan, insanlar için derin bir anlam ifade eden eylem, simgeler, kıyafet, nesne dil vb.dir. Semboller, bir kültür içinde en kapsamlı olan öğelerdir. Semboller üyelerin birbirlerini tanımalarını, anlamalarını ve dayanışmalarını güçlendirir. Türkiye’de öğretilen anadilin Türkçe olması, yapılan birçok programda okunan İstiklal Marşımız, bayrağımızın sembolü olan ay ve yıldız gibi öğeler kültürümüzün önemli sembolleridir. Ayrıca düğünlerden cenazelere kadar, Anadolu Kültürüne ait birçok öğeden söz edilebilir. Bu semboller örgüt kültürünün arasındaki bağları güçlendirerek kültürün devamlılığını sağlamaktadır.

Örgütün duygularını yansıtan bu ögeler semboller aracılığıyla somut hale gelmektedir. Bu sembol bir işaret, ayin veya tören, kelime veya bir kişi vb. olabilmektedir (Şişman, 2002).

2.3.1.3. Değerler

Toplumda var olan her yapı için eğitimin önemi büyüktür. Çünkü okullardaki eğitimin öğrencilere kattığı ve öğrenemedikleri her şey toplumu etkilemektedir. Bu nedenler eğitimin öncelikli hedefi var olan toplumun kültürünü koruyarak güvence altına almaktır. Bu durumun gerçekleşebilmesi için gelecek kuşakların bilgi ve beceriyle donatırken ahlaki değerler de donatılmış olması gerekir. Devlet ise 2010-2011 eğitim-öğretim yılında “değer eğitimi” isimli projeyi okullarda uygulamaya başlamıştır (Cihan,2014).

Eğitim sürecinde öğrencinin bilişsel becerilerinin geliştirilmesinin yanında duygu, düşünce ve eylemlerini olumlu yönde geliştirilmesi gerekir. Bu nedenle, okullarda verilen değerler eğitiminin niteliği öğrencinin duygu ve davranışlarını önemli derecede etkilemektedir (Tulunay Ateş, 2017).

Şişman (2002)'ın söylemine göre değer kelimesi varılmak istenen, değer verilen, güzel ve iyi şeyler anlamında kullanılır. İnsanlar ise bu değerlere göre yaşamlarını biçimlendirirler.

Toplum yaşamını biçimlendiren en önemli etkenlerden biri değerlerimizin nesilden nesile aktarılmasıdır. Çünkü insanlar doğuştan değerlere sahip değillerdir. Değerler zamanlar yaşadıkça şekillenmektedir (Yeşil ve Aydın, 2007).

Değerler hedefleri içerir. Bu değerlerin olumlu olacağını düşünerek uygulamayı, inanmayı, bireylerin kendi içinde bulunduğu kuruma olan bağlılığını, çevreyle iyi ilişkiler kurması, çalışkanlık, saygı gibi kavramları içerir (Leblebici, 2016). Bu nedenlerden dolayı değerler eğitime eğitim sisteminde önem verilmektedir. Her yıl eğitim-öğretim yılında değerler eğitimi faaliyet raporunda belirtilerek, her sınıfta o ayın konusu hangi değer ise sınıf öğretmenlerinin gözetimi altında etkinliklerle öğretilmektedir. Ayrıca ders öğretim programlarında değerlere

ayrı bir başlık altında “kök değerler” olarak yer verilmesi (Sözen ve Ada, 2018) de Milli Eğitim Bakanlığı’nın değerler eğitimine verdiği önemi göstermektedir.

2.3.1.4. Normlar

Sosyal bir varlık olarak toplumda yaşamını sürdüren insanların bir arada yaşayabilmeleri, parçası oldukları grup ya da gruplarda düzenli iletişim kurabilmeleri için belirli kurallara ihtiyaç vardır. Davranış rehberi olarak anılan bu kurallar normlardır. Normlar insanlara nerede ne zaman nasıl davranmaları gerektiği konusunda yol gösterirler (Eroğlu,2015). Toplumun düzenini sağlamak için normlar toplumun vazgeçilmez parçası olmuştur.

Normlar resmi olan ve resmi olmayan normlar olarak ikiye ayrılır. Resmi normlar; tüzük, yasa, genelge gibi yazılı kurallardır. Bu yazılı kurallara ilişkin ödül ve cezalar daha önceden belirlenmiştir. Resmi olmayan normlar ise yazılı değildir. Bu normlara ait ödül ve cezalar açık olarak belirlenmeyip ihlal sonucu dışlama, hakaret, kınama gibi yaptırımlarla karşılık bulabilir. (İçli, 2002:105-106; Akt. Eroğlu,2015).

Aslında normlar, yazılı olamayıp kurum içinde kendiliğinden oluşan beklentilerdir. Normlar, çalışanların davranış ve konuşma biçimlerini, giyim-kuşam şeklini, kurum içerisinde nasıl davranışlar sergilemesi gerektiğini belirler (Başaran, 1991). Bu kurallara uyum sağlanmadığında yaptırım uygulanabilir.

Örneğin öğretmenlerin derse zamanında girmemesi, okul idaresinin okul ihtiyaçlarının gidermemesi, okul personelinin hijyen konusunda hassas olmaması, okul çalışanlarının karşılıklı ilişkilerinin olumsuz olması gibi durumlar eğitimi olumsuz etkiler. Bu durum ise okulun düzenine zarar vererek öğrencinin okula olan ilgisini zedeleyerek okul yaşam kalitesini düşürmektedir. Bu olumsuzlukların giderilmesi için normların varlığı zorunlu bir ihtiyaç haline gelmiştir. Ayrıca normların uygulanabilirliği kültürün devamı ve sonraki kuşaklara aktarımı açısından da önemlidir. Okul içinde normların varlığı, yazılı kurallar haricinde de okul içerisinde bir düzen sağlar. Böylece normların okul yaşam kalitesine etki ettiği de söylenebilir.

2.3.1.5. Liderler ve Kahramanlar

Örgüt kültürünün devam etmesi, köklenmesi ve gelişmesi için liderlere ve kahramanlara ihtiyaç vardır. Kahramanlar, örgüt kültürüne fayda sağlayan, çalışma motivasyonunu artıran, örgütü ve kültürünü çevreye karşı temsil eden kişilerdir. Liderler örgüt için rol modeller olarak anılırlar. Sergiledikleri örnek davranışlarla örgüt üyelerinin davranışlarının biçimlenmesine katkı sağlarlar (Şişman, 2014). Yıllardır süregelen devletlerarasında halen devam eden çatışmaların sebepleri arasında kültürlerini ve benliklerini koruma çabası vardır. Bu çabayı geçmişten günümüze birçok lider ve kahraman devam ettirmiş ve ettirmektedir.

Kültür milleti birbirinden ayıran en önemli faktördür. Çünkü her milletin yaşam tarzı, dili, dini, örf ve adetleri ve sanat anlayışı birbirinden farklıdır. Bu özellikler milleti millet yapan öğelerdir. Bu noktalarda ise akla gelen lider ve kahramanlardan biri Ulu Önder Gazi Mustafa Kemal Atatürk'tür. Laiklik, inkılapçılık ve halkçılık ilkeleriyle kültürü toplumsal bir kimliğe büründürmüştür (Uluskan Bayındır,2010).

Kültürün okullardaki temsilcileri ise okul yöneticileri ve öğretmenlerdir. Bu lider ve kahramanlar bireyleri topluma hazırlarken bilginin yanında yaşadığı toplumun kültürel özelliklerini doğru bir şekilde aşılıyarak kültürün yok olmasını engellemeye çalışmalıdır. Öğrencilere bu kültürel aktarımı yaparken toplumdan örnekler vererek öğrencinin derse dikkatini tam anlamıyla çekmeli ve kültürün kalıcılığını sağlamak için uygulamalar yaptırmalıdır.

Liderler ve kahramanlar örgütteki temel değerlerin, inançların temsilcileridir. Liderler ve kahramanlar diğer üyeler için birer örnek, rol modeldir.

2.3.1.6. Hikayeler

Örgütlerde kazanmadan kaybetmeye, başarıdan başarısızlıklarla dolu anlatılan birçok hikaye vardır. (Oğulluk,2010). Hikâyeler örgütün geçmişinde olan ya da olmuş gibi anlatılan olayları kapsar. Genellikle hikâyelerinin konularını örgütün başarılı yöneticileri veya başarılı üyeleri oluşturur.

Hikayeler, örgütlerin bugünü ve geçmişi arasında bağ kurar. Aynı zamanda hikayeler örgüt üyelerinin davranışlarına yön verici olması bakımından önem taşır (Unutkan, 1995). Çalışanların kovulma nedenleri, kuralların ihlali söz konusu olduğunda neler olabileceği gibi hikayeler söz konusudur.

Hikayeler örgütsel değerlerin aktarılmasına ve kalıcı olmasına yardımcı olurlar. Örgütün kahramanları ve sembolleri hikayeler aracılığıyla tekrar canlandırılır. Örgütün kültürü hakkında önemli ipuçları verir (Gordan, 1993).

2.3.1.7. Dil

Milleti millet yapan değerlerden biriside dildir. Dil kültürün aktarımında ve devamlılığın sağlanmasında önemli bir araçtır. Bu nedenle dil eğitiminin doğru ve etkili öğretilmesi çok önemlidir. Bu eğitim ailede başlayıp eğitim kurumlarında devam eder. Eğitim kurumlarında ise Türkçe dersinin önemi büyüktür. Çünkü Türkçe dersinde dil becerilerini geliştirmeye yönelik hazırlanan metinler mevcuttur. Öğrenciler bu metinleri okuyup, yorumlayarak, analiz ederek kendine pay çıkarır ve topluma kendini hazırlar. Dil ulusların önemli unsurlarındandır ki, Türkçe milletin en önemli örgüt göstergelerinden biridir denilebilir.

İletişimin en önemli parçalarından birisi olan dil, örgüt kültürünün toplumdan topluma aktarılmasını sağlayarak, var olan örgüt kültürü hakkında bilgi veren, örgüt üyeleri arasında iletişimi sağlayan kültür unsurudur (Oğulluk,2010).

2.3.1.8. Törenler

Belirli zaman dilimlerinde yapılan okul etkinlikleridir. Bu etkinlikler okul çalışanlarının sürekli iş birliği içerisinde hareket etmelerini ve birbirlerine güçlü bir şekilde bağlanmalarını sağlar. Bu tür etkinliklerde kahramanlar anılır. Bu şekilde törenlerde verilmesi gereken mesajın örgüt dışındakilere de aktarılmasını sağlar.

Tablo 1: Okulda Düzenlenen Törensel Etkinliklerin Yapısı (Şahin,2013).

Başlangıç Törenleri	Geçiş Törenleri
Öğretim yılı başlangıç törenleri Ant içme töreni	Okuma bayramı Bayrak töreni
Ayrılık Törenleri	Özel Örgütsel Törenler
Öğretim yılı sonu törenleri Mezuniyet törenleri Öğretmenlerin görevden ayrılış törenleri Öğrencilerin okuldan ayrılış törenleri Vefat törenleri	Piknikler Geziler Okul gecesi Sportif karşılaşmalar Müzikal ve teatral gösteriler Kültürel ve sanatsal yarışmalar
Anma Törenleri	Kutlama Törenleri
10 Kasım Atatürk'ü Anma Günü Türk Büyüklerini Anma Günleri Şehitler Günü Gaziler Günü Yunus Emre Haftası Mevlana Haftası İstiklal Marşı'nın Kabulü ve M. Akif Ersoy'u Anma Günü Yaşamını Yitiren Öğrenci veya Okul Personelini Anma Töreni Mahalli Kurtuluş Günleri ve Atatürk Günleri ile Tarihi Günler	Hayvanları Koruma Günü Kızılay Haftası Organ Bağışı ve Nakli Haftası Lösemili Çocuklar Haftası Afet Eğitimi Hazırlık Günü İnsan Hakları ve Demokrasi Haftası Sivil Savunma Günü Yeşilay Haftası Yaşlılar Haftası
	Ulusal Bayram Törenleri
	29 Ekim Cumhuriyet Bayramı 23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı 19 Mayıs Atatürk'ü Anma ve Gençlik ve Spor Bayramı

Okul kültürünün önemli öğelerinden birisi de törenlerdir. Törenler sayesinde insanlar manevi değerleri hatırlayarak birlik olurlar. Aynı zamanda okullarda yapılan belirli gün ve haftalar, şiir dinletisi, spor turnuvaları, başarı ödülleri gibi etkinlikler ise coşkuyu artıran törenlerdir. Bu törenler okul kültürünü yansıttığı gibi toplumun birlikteliğini de destekleyen önemli etkinliklerdir (Şahin,2013). Ayrıca okuldaki bu tür törenler öğrencilerin okula aidiyet duygularını da artırabilir.

2.3.2. Okul Kültürü

Önceden hazırlanmış ve planlanmış programlar doğrultusunda belirlenen sürede hedeflere ulaşmaya çalışan, belirli yaş aralığındaki bireylere verilen eğitim-öğretimin gerçekleştirildiği ortamlara okul denir. Önceden belirlenen programları uygularken aynı zamanda topluma ve bireyin kendisine faydası olacak şekilde insan kaynağını eylemlerinin yürütüldüğü ortamlarda denilebilir (Şirin, 2012, s.50).

Göldağ(2015)' a göre okul kültürü, okuldaki personellerin, öğretmenlerin oluşturdukları, şekillendirdikleri davranış biçimlerini ortaya çıkaran ve kişiler arasındaki iletişimi düzenleyen yapıdır.

Okul kültürünü belirleyen etmenler aşağıdaki gibi ifade edilmiştir.

- Okulun yaşı
- Tarihsel süreci
- Misyonu ve vizyonu
- Okulun sahip olduğu sosyo-ekonomik durumu ve çevre
- Öğrencilerin ekonomik durumları
- Sosyal imkanları
- Okulda kullanılan teknolojik aletler
- Okulun ve sınıfın büyük olması
- Okul üyelerinin beklentileri
- Velilerin beklentileri (İpek, 1999; Akt: Gürsel,2016; ss.27)

Okul kültürü, okulun kendine has değerleri, inançları ve normlarının bir bütünü olarak görülebilir. Her okulun kendine ait bir kültürü vardır. Bu kültür zaman içinde şekillenir, gelişerek okula özel bir yapı kazanır (Özdemir,2012:605).

Bir okula girdiğiniz zaman okulun düzen ve temizliği bahçenin, koridorun ve sınıfların kullanım şekilleri, personellerin sizi karşılama şekli ve birbirleriyle olan iletişimi, okul binasında kullanılan renkler, öğretmenlerini görünce etrafına dolan öğrenciler, okulda yapılan sosyal etkinlikler ve törenler, öğretmenin dersi işleyiş biçimi, öğretmen ve öğrencilerin iletişimi, öğrencilerin akademik başarı durumları, bize okul kültürünün ipuçlarını vermeye başlar (Palancıoğlu,2019).

Okul kültürünün olumlu olması okula olan bağımlılığını arttırarak, okul ve yönetime karşı güven oluşturur, olumsuz düşünce ve davranışları önler, okulda görev yapan öğretmenlerin mesleki davranışını geliştirerek, öğrencilerin ise akademik başarısını artırma gibi birçok yararları vardır. Ayrıca kültürün olumlu olması okul başarısını da arttıracaktır.

Okul kültürünün üç temel işlevinden birincisi, okulun üyelerinde kimlik duygusu oluşmasını sağlar. İkincisi, okula belli bir vizyon kazandırır. Üçüncüsü ise, davranış standartlarını açıklığa kavuşturur. Aynı zamanda okul üyelerinin neyi nasıl yapacağına dair her şeyi belirtir, üyelere okulun amacını ve bu amacın nasıl gerçekleştirileceğine dair kılavuzluk yapar (Şimşek, 2003, s.24-25).

Okul kültürünün etkili ve güçlü olması idarecinin, öğretmenin ve öğrencilerin arasında paylaşılan değerlerin ve inançların güçlülüğünü gösterir. Paylaşılan değerler ve kurulan sağlıklı iletişim karşılaşılan sorunların çabuk çözüme ulaşmasını sağlar.

Saphier ve King (1985, s. 67) e göre etkili okul kültürünün oluşması için bazı norm öğelerinin zorunlu olması gerekmektedir. Bu öğeler:

1. Birlikte çalışma

- Bir okulda farklı yeteneklere ve bilgilere sahip kişiler vardır.
- Kişiler birlikte fikir alışverişi yaparak birbirlerine destek olurlar.
- Kişiler sadece kendi işine değil başkalarının da işini sahiplenir.

2. Deneyim

- Öğretmenler sürekli kendilerini geliştirerek yeni fikir ve teknikler denerler. İşe yaramayan deneyimler bir kenara bırakılır ve kendilerini geliştirmek için başka yollar denenir.
- Kendini yenileyen ve geliştiren öğretmen ise ödüllendirilir.

3. Yüksek beklentiler

- Okul personellerinin kendilerini sürekli geliştirerek yüksek performans göstermeleri gerektiği, iş birliği içinde olmaları, sürekli üretmekten sorumludurlar.
- Ödül ve ceza uygulaması vardır.
- Başarısızlık cezalandırılırken, başarı ödüle tabii tutulur.

5. Doğruluk ve güven

- Öğretmenlerin fikirleri önemlidir.
- Eğitim için gerekli materyallerin temini için çaba gösterirler. Öğretmenlerin kendilerini geliştirmek için yaptıkları gelişmelere güvenirlir.

6. Somut (maddi) destek

- Eğitimciler eğitim seviyelerini geliştirmek için zaman ve kaynak açısından destek alırlar.
- Mesleki gelişimleri ön planda tutulur ve desteklenirler.

7. Bilgi tabanına ulaşabilmek

- Her an öğrenilecek bilgilerin çok olduğunu, öğrenmenin her yerde gerçekleşebileceği söylenebilir.

8. Takdir etme ve doğrulama (onaylama)

- Toplumda yapılan iyi işler her zaman övgü görür.

9. Yardım severlik, kutlama ve eğlence

- İnsanların birilerine ihtiyacı olduğu durumlarda birbirlerinin yanlarında olurlar.
- Öğrencilerin ve okulun önemli günleri kutlanır. Birlikte mutlu olunup yine birlikte ağlarlar.

10. Karar verme sürecine katılım

- Herhangi bir sorun anında öğretmenler başarılı olmasa da çözüm önerileri sunarlar.
- Sürekli karar süreçlerine katılım sağlarlar.

11. Önemli şeyleri koruma

- Yöneticiler çok sık toplantı yapmazlar.
- İşlemlerini sözlü ya da yazılı olarak hallederler.
- Toplantılar genellikle eğitim-öğretim programı hazırlamak için yapılır.

12. Gelenekler

- Öğretmenler öğrencileriyle birlikte müfredatın içinde yer alan gezilere, bilimsel aktivitelere katılırlar.

13. Adil ve Açık İletişim

- Öğretmenler meslektaşlarıyla doğrudan iletişime geçerek herhangi bir sorunda yapıcı ve birbirlerini destekleyen biçimde çözmeleri gerekir. (Saphier ve King,1985, s.67 Aktaran: Alp, 2017: 35-38)

Öğretmeyi, gerçek yaşama hazırlamayı amaçlayan, personelleriyle uyum içinde çalışan ve tam anlamıyla topluma birey yetiştiren bir okulun hem okul kültürü hem de öğrencilerinin gelişimi hızla artacaktır. Bu durum da okul kültürünün önemini vurgulamaktadır (Bilgin,2018).

2.3.3. Zayıf ve Güçlü Kültüre Sahip Okulların Özellikleri

Okul kültürünün zayıf ve güçlü olarak nitelendirilmesi okul öğrencilerinin personelinin okula karşı hissettikleri olumlu, olumsuz duyguları ve okula bağlılık düzeylerini içerir.

Zayıf örgüt kültürüne sahip okulların özellikleri şu şekilde ifade edilebilir:

- Yönetici, veli, öğretmen, öğrenci arasındaki iletişim seviyesi oldukça düşüktür.
- Başarısızlığı kabullenmişlerdir.
- Karşılıklı iletişim minimum seviyededir.
- Motivasyon ve isteklilik seviyesi düşüktür.
- Üyeler arasında güvensizlik ve arbede yaygındır.
- Arbedeler okul kültürüne zarar verici niteliktedir.
- Üyeleri arasında uyum ve düzen söz konusu değildir.
- Üyeler arasında saygı ve sevgi zedelenmiştir (Genç, 1993).

Zayıf kültüre sahip okullarda bireyler çalışmak istemeyebilir. Hatta bu tarz okullar eğitim öğretim açısından veliler tercih etmeyebilir. Güçlü kültüre sahip okullar ise çalışmak için daha çok tercih edilir. Bu okullar eğitim sistemini çeşitli yollarla kanıtlayarak velilerin, çocukların böyle okulları istemesini ve bunun için ikamet değişikliği bile yapmaktadırlar.

Güçlü kültür, okuldaki genel kurallara herkesin elinden geldiği kadar uyarak sahiplenilmesidir. Prosedür gereği yerine getirilmesi gereken kurallar göz ardı edilerek okulun temel hedefleri ön plana alınarak bu hedefler doğrultusunda ilerlenmektedir. Okulda oluşabilecek güçlü bir kurum kültürü, öğrencilerin ve çalışanların okula bağlılıklarını da güçlendirebilir.

2.3.4. Okul Yaşam Kalitesi

Yaşam Kalitesi kavramı Okul yaşam kalitesinin kökenini oluşturur. (Linnakylä ve Brunell, 1996, Akt; Sarı, 2007, 70). Okulların başarısını değerlendirirken sadece öğrencilerin bilişsel başarısı göz önüne alınmamalıdır. Bireyin hayatının her alanını etkileyen, önemli ölçüde toplumsal yaşamına yön veren okulların yaşam kalitesinin önemi gittikçe artmaktadır (İnal,2009). Bu nedenle öğrencilerin yaşamının büyük bir bölümünü okulda geçirdiği düşünüldüğü zaman okul yaşam kalitesinin önemi anlaşılmaktadır.

Okul öğrencilerin bilişsel düzeyde geliştiği ve sosyalleştiği yerdir. Öğrencilerin bu iki durumda yaşadığı olumsuzluk, davranış problemleri ve okula devam konusunda düşük motivasyona sebep olabilir. Gelişmiş ülkelerde öğrencilerin okula olan ilgisi ve okulla ilgili sosyal aktivitelere katılım düzeyi ile suç işleme odaklı olan davranışları belirlemek için yapılan birçok araştırma okuluna bağlılık seviyesi düşük olan ve okulundan haz etmeyen öğrencilerin, okuluna bağlı olan ve seven öğrencilere göre daha fazla suç işledikleri ortaya konmuştur. (Pelendecioğlu,2011).

Okul yaşam kalitesi öğrencilerin okulda kendilerini her yönden güvende hissettikleri ortamı ifade etmektedir. Okulun en temel varlıkları öğrencilerdir. Öğrencilerin gelecekte hayatlarını mutlu bireyler olarak sürdürmeleri aldıkları eğitimin kalitesiyle doğrudan ilişkilidir. Bundan dolayı okullar için okul yaşam kalitesinin ne kadar önemli olduğunu göstermektedir. Bu bağlamda okula düşen sorumluluk büyüktür. Okul yaşam kalitesinin düşük olması öğrenciyi her türlü olumsuz davranışı sergilemeye, eğitim hayatının devamlılığını tehlikeye atmaya, başarısını düşürmeye ve şiddet içerikli bir birey olamaya itebilir (Alaca,2011).

Okul yaşam kalitesinin düşük olması yönetici, öğretmen, akran ilişkisi, okulun fiziki ve sosyal durumu, okulun başarı durumunun düşük olması gibi etmenler etkilidir. Bu etmenlerin tamamını okul iklimi olarak adlandırılabilir. Okul iklimi eşittir güven diyebiliriz. Çünkü öğrenci kendini güvende hissettiği zaman okul ortamının iklimi de olumludur.

Güvenli okul ise öğrenmeyi olumlu yönde etkilemektedir. Kendini güvende hisseden öğrenci hem iletişim konusunda kendini rahat ifade edebilen hem de akademik başarı isteği yüksek olan öğrencidir (Dönmez,2016).

2.3.5. Okul Yaşam Kalitesinin Değişkenleri

Okul yaşam kalitesi üzerine yapılan çalışmalarda farklı değişkenler ele alınmıştır. Örneğin Karatzias, Power ve Swanson (2001) okula devam, devamsızlık, uygulanan öğretim yöntem ve stratejileri, öğretim tarzları, program, kişisel ihtiyaçlar, ölçme-değerlendirme, destek, okul içi ve okul dışı ilişkiler gibi unsurlar okul yaşam kalitesini etkileyen önemli değişkenlerdendir. Johnson ve Stevens (2001) ise okul yaşam kalitesinin değişkenlerini öğrenciye verilen destek, samimi iletişim, yenilikler, kararlara katılım ve kaynak yeterliği olarak ele almışlardır. Bu tür çalışmalardan örnekle bu araştırma çerçevesinde okul yaşam kalitesinin değişkenleri “Okula Yönelik Duygular”, “Okul Yönetimi”, “Statü” “Öğretmen-Öğrenci İletişimi”, ve “Öğrenci-Öğrenci Etkileşimi” olarak ele alınmıştır. Ele alınan bu değişkenlerin ayrıntılı açıklamaları aşağıda verilmiştir.

2.3.5.1. Okula Yönelik Duygular

Okul çocukların hem öğrendiği hem de sosyalleştiği aynı zamanda kişiliğinin geliştiği bir ortamdır. Öğrencilerin okul ortamına yönelik duygularını olumlu ve olumsuz olarak etkileyen birçok faktör olduğunu söyleyebiliriz. Bu faktörler arasında arkadaş çevresi, öğretmenleriyle olan ilişkisi, okulunun kalitesi gibi değişkenleri öğrencilerin okul yaşam kalitesini etkileyen faktörleri sayabiliriz. Bunlardan herhangi birinin olumlu olmaması okula yönelik olumsuz duyguların oluşmasına neden olur. Yani öğrenci arkadaşlarıyla, öğretmenleriyle iyi iletişim kuramıyorsa, düşünceleri önemsenmiyorsa, akranları ve öğretmenleri tarafından dışlanıyorsa,

okulun ve sınıf ortamının fiziki etkinliklerinden tatminsizlikler yaşıyorsa, öğrenme motivasyonu düşükse bu öğrencinin okul yaşam kalitesi düşüktür diye söylenebilir.

Genellikle okulda ki statüsünden ve okul yönetiminden memnun olan, öğretmenleri ve akranlarıyla olumlu ilişkiler kuran öğrencilerin okula yönelik duyguları da olumlu olacak, okula yönelik olumsuz duygular besleyen öğrenciler ise diğer tüm boyutları olumsuz algılamaya daha yatkın olacaktır (Korkmaz, 2009).

Öğrencilerin okul yaşam kalitesi yüksekse öğrenmeye daha hevesli ve daha başarılı olacaklardır. Aksine bir durum söz konusu olduğunda okula ve okul ortamına ilişkin negatif duygular besleyen öğrencilerin; öğretmenleri, arkadaşları arasındaki iletişimini ve akademik başarısını olumsuz etkileyerek okul yaşam kalitesini düşürecektir (Karabey,2017).

Okul yaşam kalitesinin düşüklüğü öğrencinin okul ortamından kendini soyutlayarak akademik yönden, sosyal gelişim açısından geride kalmasına neden olacaktır. Bu durum ise sürekli değişen ve gelişen toplum yapısına, teknolojiye uyum sağlayamayarak toplumdaki soyutlanmasına neden olup suç ve şiddete yönelen bir birey olacaktır (Pelendecioğlu, 2011).

2.3.5.2. Okul Yönetimi

Öğrencinin okula olumlu duygular beslemesini sağlayacak öncelikli kişi okul yöneticisidir. Okulda mutlu bir ortam oluşturmak için okul yöneticisinden beklenen davranışlar şu şekildedir; etkili öğrenme ortamını oluşturmak, çocukların öğrenme ihtiyacının karşılanması için gerekli olan malzemelerin sağlanması, öğrencileri sıkılmayacak şekilde öğretim programının hazırlanması, okul çalışanlarının öğrenciye olan davranış biçimlerinin takip edilmesi gibi durumları titizlikle gerçekleştirmelidir (Çamur,2006).

Öğrencilerin okula olumlu duygular beslemesi aynı zamanda okuluna olan bağlılığını da ifade eder. Okuluna olumlu duygular besleyen ve okuluna bağlı olan öğrencinin ise okul yaşam kalitesi yüksektir. Bu durumda;

Blum'a göre öğrencilerin okula bağlılıklarını artırmak için, okul yöneticileri şunları yapmalıdır.

1. Yöneticilerin kendilerini liderliğe adanmış, okula ait herhangi bir durumda öğrencilerin fikirlerine yer verilmesi sağlanır.

2. Okul kuralları uygulanırken eşit ve adil politikalar benimsenir ve okul kuralları senede bir defa kontrol edilerek kabul edilir. Kurallara uyulmadığı zaman sonuçları açık bir şekilde ifade edilmiştir.
3. Akademik planlama yapılırken öğrenciler, öğretmenler ve ailelerde bu sürece dahil edilir ve bu planlama gerekli yerlere asılır.
4. Okulla ilgili çevreyi düzenleme, temizlik, fiziksel çevrenin korunması gibi projelere öğrenciler de dahil edilir.
5. Okulun iklimi değerlendirilirken ölçek kullanılır.
6. Her öğretmen için hedefler söz konusudur. Bu hedefler yılda iki defa kontrol edilir. Sadece başarı esnasında değil gelişimin görüldüğü durumlarda da ödül kullanılır.
7. Okul genelinde yönetici, öğretmen ve öğrencilerin ortaya çıkardığı süreklilik arz eden projeler yaratırlar.
8. Okul içerisinde küçük grupların bir araya gelerek öğrenme ortamının gerçekleşeceği ortamlar yaratırlar.
9. Okul toplantıları yapılarak elde edilen bilgiler velilere aktarılarak düzenli olarak evlere bilgi akışı söz konusudur.
10. Öğretmenler öğrencilerden takımlar kurarak davranış ve öğrenme problemlerinin giderileceği ortamlar oluşturur. Bu takımlardan velilerin de bilgisinin olması sağlanır. (Blum,2005; Aktaran: Durmaz,2008:32-33).

2.3.5.3. Statü

TDK' ya göre statü bir kimsenin, bir kurum veya bir toplum içindeki durumu olarak tanımlanmaktadır (TDK,2019). Öğrencinin okul ortamındaki durumu, arkadaşlarıyla, okul çalışanlarıyla ve öğretmenleriyle olan iletişimi ise okuldaki statüsünü ortaya koyar. Yani öğrencinin kendini okulda değerli ve güvende hissetmesi statüsüyle ilgilidir. Öğrenciyi okula bağlayan ve akademik başarıyı doğrudan etkileyen değişkenlerden biriside statüdür. Kendini yetersiz ve değersiz gören öğrenci hem okulda hem de okul dışında iletişim kopukluğu yaşar. Kendini ifade edemeyen bir birey olarak yetişir. Çekingen olarak yetişen bir birey zamanla kendini toplumdan soyutlamaya başlar.

Hem toplumda hem okulda birey kendini değerli hissetmek ister. Sınıf ve okul ortamında söz hakkına sahip olan, herhangi bir konuda fikirleri sorulup düşünceleri dikkate alınan öğrenci kendini değerli hisseder ve özgüven duygusu gelişir. Bu özgüven ise beraberinde akademik başarıyı getirir.

Genel olarak değerlendirmek gerekirse statü boyutu, bir okul içerisindeki çocukların kendilerine duyulan itibar ve prestij bir göstergesidir. Statü boyutu sayesinde bireyler bir yandan kendi sosyal kimliklerini kazanırken, bir yandan da toplum içerisinde sahip olmaları gereken itibarı da elde etmektedir. Bunun yanında statü boyutu sadece okul yaşam kalitesinin değil, genel yaşam kalitesinin de önemli bir göstergesi ve boyutudur (Gürler,2019).

2.3.5.6. Öğretmen Boyutu

Öğretmen, eğitim ve öğretim sürecinin en önemli parçalarından birisidir. Var olan eğitim programlarını uygulayan, öğrencilerle sürekli iletişim kuran, bilgiyi aktaran, bilgiye nerede ve nasıl ulaşacağını bilen, araştıran, öğrenciye bilgi aktarmak için çabalayan kişidir. Öğretmen niteliklerinden başlıcalarını sıralayacak olursak;

- Programların plânlanmasında ve geliştirilmesinde katkısı olan
- Öğrenme işlevini basitleştiren
- Öğrencilerin davranış biçimlerini düzeltmeye çalışan
- Öğretim yaparken etkili kaynakları tercih eden
- Problem çözebilen ve değişimlere ayak uydurabilen bireyler yetiştiren
- Alanında kendini güncelleştiren
- Konuları öğrencinin düzeyine göre ayarlayan
- Değişen teknolojiyi kabullenerek ayak uyduran
- Öğrencilerinin yeteneklerini fark ederek gelişimleri o yönde yapmalarına yardımcı olan
- Eleştirel düşünen,
- Yeniliklere açık olan,
- Tüm öğrencilere ön yargısız, eşit, mantıklı, tarafsız davranan kişidir.(Yetim ve Göktaş,2004)

Öğrenciyi okula bağlayan, kendini okula ait hissettiren, okul yaşam kalite düzeyi üzerinde etkili olan en önemli parçalardan biri de öğretmendir. Öğretmen okulu sevdirek öğrencinin eğitim hayatında önemli noktalara gelmesini sağlarken, olumsuz davranışlarıyla öğrencinin eğitim hayatını bitirebilir. Çünkü öğretmen öğrencinin gözünde bir nevi idoldür.

Öğretmenin öğrenciyle olan iletişimi çok önemlidir. Öğrenci öğretmenini sadece bilgi aktarıcı olarak görmemelidir. Öğrencilerin her sorunuyla ilgilenen öğretmen, öğrencinin hem öğrenme motivasyonunu yükseltirken okula olan bağlılığını da artırmaktadır.

Öğretmenin dersi işleme şekli, ders esnasında öğrenciyi teşvik edici sözler söylemesi ve güzel davranışlar sergilemesi, öğrencilerin sorunları olduğunda samimi ve güler yüzle ilgilenmesi öğrencilerin okula bağlılığını artırarak, olumlu sınıf ikliminin oluşmasını sağlar. Öğretmenin bu olumlu davranışları sınıfının öğrenme motivasyonunu artırarak akademik başarının da artmasını sağlar.

Öğrenciler vakitlerinin önemli bir bölümünü okulda geçirdikleri için öğretmenleri tarafından değerli olduklarını hissettiklerinde kendilerine güven duyarlar. Bu duygu öğrencinin arkadaşlarıyla olan ilişkisini de olumlu etkiler. Kendine güven duyan öğrencinin başarısı ve okul yaşam kalite düzeyi yüksek olur. (Leonard, 2002).

2.3.5.7. Öğrenci- Öğrenci İletişimi

Öğrenciyi okula bağlayan, okula devamlılığını ve okulda iyi vakit geçirmesini sağlayan durumlardan biride akran ilişkisidir. Öğrenci akranlarıyla, yetişkin ortamında konuşulması yasak konuları rahatça konuşma fırsatı bulur. Öğrenci ev ortamından ziyade akran ortamında kendini daha rahat hisseder ve keyifli vakit geçirir. Öğrenci akranlarından değişik bakış açıları kazanır. Bu durumlar sağlıklı iletişim kurulan akran ortamında görmek mümkündür. Öğrencinin akranlarıyla okul ortamında birbirlerine karşı sevgi duygusu besleme, birbirlerini kabullenme ve karşılıklı dayanışma içinde olduklarında okul bağları güçlenir. Bu durum öğrencilerin okula olan bağlılığını artırır (İnal,2009). Buna bağlı olarak okul yaşam kalite düzeyleri yükselir.

2.3.5.8. Sosyal Etkinlikler

Okul denilince akla sadece akademik bilgilerin aktarıldığı bir kurum gelmemelidir. Öğrencilerin ders dışında da eğlenmeye ihtiyacı vardır. Okuldaki sosyal etkinliklere katılan öğrencinin derslere karşı motivasyonunun daha yüksek olduğu ve okuluna daha da bağlılık hissettirmesi gibi faydaları vardır. Öğretmenler sınıfıyla birlikte sinemaya gidebilir. Buldukları yerlerde müze ve tarihi yerlere gezi yapılabilir. Hatta il dışında etkinliklere katılmak öğrencileri daha da heyecanlandırmaktadır. Bu tarz etkinlikler aynı zamanda öğrencilerin kişilik gelişiminde, sosyalleşmesinde de önemli etkileri vardır. Okul yaşam kalitesinin artmasında sosyal etkinliklerin yapılmasının önemli bir yeri vardır. Okul yöneticilerine, öğretmenlere ve ailelere bu konuda önemli görevler düşmektedir. Sosyal etkinliklerin desteklenerek gerektiği koşullarda faaliyete geçirilmesi gerekir.

İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

Kesici (2010), çalışmasında Aydın ili merkez ilçesinde ortaöğretim kurumlarında öğrenim gören öğrencilerin okul yaşam kalite düzeylerini belirlemek ve bu kurumda görev yapan öğretmenlerin sınıf içi etkileşimde örtük programın özelliklerini incelemeyi amaçlamıştır. Araştırmasında Aydın ilinde 18 ortaöğretim kurumunda 969 öğrenci ile çalışmıştır. Elde ettiği bulgulara göre öğrencilerin okul yaşam kalite düzeylerinin ortanın biraz üstünde olduğunu, kız ve erkek öğrencilerin arasında önemli farklılıklar olmadığı, sosyo-ekonomik düzeyi orta seviyede olan liselerde okul yaşam kalitesi algısının daha yüksek olduğu ve sınıf düzeyi düştükçe liselerdeki öğrencilerin yaşam kalitesini daha olumlu algıladıklarını belirtmiştir. Yapmış olduğu gözlem ve görüşmeler sonucunda ise örtük program kapsamında sınıf içi iletişimde lise yaşam kalite düzeyi arttıkça öğretmenlerin olumlu davranışlarının arttığını bulmuştur.

Sarı ve Cenkseven (2008) Adana ilinin Seyhan ve Yüreğir merkez ilçelerinde bulunan dört ilköğretim okulunda 4.-7. Sınıfta öğrenim gören öğrencilerin okul yaşam kalitesi ile benlik kavramı arasındaki ilişkiyi incelemişlerdir. Çalışmada toplam 493 öğrenci üzerinde ölçek uygulanmıştır. Elde edilen sonuçlara göre “Çocuklarda Öz-Kavramı Ölçeği”nin tüm boyutlarının okul yaşam kalitesi arasında anlamlı ilişkiler olduğu ortaya çıkmıştır.

Durmaz (2008), çalışmasında Kırklareli ili ve merkez ilçesinde bulunan genel ve Anadolu liselerinde öğrenim gören öğrencilerin okul yaşam kalite düzeylerini belirlemeyi amaçlamıştır. Araştırmanın örneklemini yansız olarak belirlediği 602 öğrenciden oluşturmuştur. Elde ettiği bulgulara göre Genel Lise öğrencilerine göre Anadolu Lisesi öğrencilerinin okul yaşam kalitesinin anlamlı olarak farklılaştığı, kız öğrencilerin erkek öğrencilere göre okul yaşam kalitelerinin anlamlı olarak farklılaştığı, sınıf düzeyi ile anne-babalarının eğitim düzeyinin okul yaşam kalitesi algıları arasında farklılık olmadığı kanısına varmıştır.

Alsaç (2019), çalışmasında ilköğretim öğrencilerinin pozitif yaşantılar ve okul yaşam kalitesinin okul doyumu üzerindeki etkisini ortaya koymayı amaçlamıştır. Araştırmasını 4. Sınıf öğrencileri üzerinde uygulamıştır. Elde ettiği verilere göre

okulda pozitif yaşantılar alt boyutlarından minnettarlık ve yaşam coşkusu puanları okul doyumunu ve okul yaşam kalitesini anlamlı şekilde açıklamıştır.

Yılmaz (2007) araştırmasında 13 ilköğretim okulunda öğrenim gören 1469 öğrenciye Okul Yaşamının Niteliği Ölçeğini uygulayarak öğrencilerin okul yaşamlarının niteliğine ilişkin görüşlerini belirlemeyi ve alt boyutları arasında ilişkinin olup olmadığını ortaya çıkarmayı amaçlamıştır. Elde edilen bulgular sonucunda okuldan memnuniyet ve öğretmen ilgisi boyutu ile öğrencinin öğretmen algısı boyutu ile ilgili olumlu düşüncelerin olduğu ortaya çıkmıştır.

Yıldız (2019), çalışmasında Adana ili merkez ilçelerindeki farklı sosyo-ekonomik okullarda eğitim gören 6.-7.-8. sınıf öğrencilerin okul yaşam kalitesi algılarının, okul aidiyet duygularının ve öğrenci direnç davranışlarının incelemeyi amaçlamıştır. Araştırmanın evreninin toplam 524 öğrenci oluşturmuştur. Elde edilen veriler sonucunda Adana'daki okullarda eğitim gören öğrencilerin okul yaşam kalitesi algılarının, okula aidiyet duygularının orta düzeyde olduğu ve direnç davranışlarının orta düzeyin altında düşüğe yakın olduğunu tespit etmiştir.

Türkoğlu (2012), çalışmasında ilköğretim öğrencilerinin okul yaşam kalitesi algısının incelenmesini amaçlamıştır. Araştırmanın evrenini bursa ilinde 6., 7. ve 8. Sınıflarda öğrenim gören alt, orta ve üst sosyo-ekonomik düzeyden olacak şekilde üç ilköğretim okulundan seçkisiz olarak birer şube seçmiştir. Araştırmaya toplam 300 öğrenci katılmıştır. Elde edilen verilere göre Alt, orta ve üst sosyo-ekonomik düzeye sahip okulların öğrencilerinin okul yaşam kalitesi algıları arasında üst sosyo-ekonomik düzeye sahip okullardaki öğrenciler lehine anlamlı farklılıklar olduğunu tespit etmiştir.

Bilgiç (2009), çalışmasının örneklemini 106 sosyo-ekonomik durumu düşük olan, 112 sosyo-ekonomik durumu orta düzeyde olan 80 okuldan toplam 298 altıncı, yedinci ve sekizinci sınıf öğrencileri araştırma yapmıştır. Elde edilen bulgulara göre okulların okul yaşam kalitesi düzeyi ortaya çıkan istatistiklerin hem de alt boyutlarda ortalamasının üzerinde olduğu ve öğrencilerin okul yaşam kalitesini olumlu algıladıkları ortaya çıkmıştır. Aynı zamanda üst sosyo-ekonomik düzey okullardaki öğrencilerin yaşam kalitesini, alt ve orta sosyo-ekonomik düzeydeki okullarda

öğrenim gören öğrencilerden daha olumlu algıladıklarını ortaya çıkarmıştır (Bilgiç,2009).

Bilgiç ve Sarı (2010) çalışmalarında, 2008-2009 eğitim öğretim yılında 6.-8. Sınıflarda öğrenim gören ilköğretim öğrencilerinin okul yaşam kalitesi ile empatik sınıf atmosferi algılarını ölçmüşlerdir. Toplam 298 öğrenciye ölçek uygulanmıştır. Çalışmadan elde edilen sonuçlara göre okul yaşam kalitesi ile empatik sınıf atmosferi arasında olumlu yönde ilişki gözlenmiştir.

İnal (2009), çalışmasında Adana bulunan yatılı bölge ilköğretim okullarında çalışan öğretmen ve okuyan öğrencilerin okul yaşam kalitesi algılarını belirlemeyi amaçlamıştır. Araştırma için Adana ilinde farklı mesafelerde olan yatılı ilköğretim okullarında görevli olan 36 öğretmen ve okuyan 643 öğrenci oluşturmuştur. Elde ettiği verilere göre okul yaşam kalitesi ile ilgili olarak öğretmen ve öğrenci algılarının yüksek düzeyde benzer olduğu ve yaşam kalitesini orta seviyenin biraz üzerinde olumlu algılandığını ortaya çıkarmıştır (İnal,2009).

Sarı (2007), çalışmasını 2004 – 2005 öğretim yılında Adana merkezde bulunan 17 ilköğretim okulunun 2254 öğrencisi ve 428 öğretmeninden veri toplamıştır. Toplanan analizler sonucunda ölçekten alınan puanlara göre görüşme yapmak için en düşük ve en yüksek “okul yaşam kalitesi” düzeyine sahip iki okul seçmiştir okullar belirlendikten sonra 595 beşinci sınıf Demokratik Değerlere Bağlılık Ölçeği uygulandıktan sonra gözlem ve görüşmeleri yapmak için her iki okuldan birer 5. sınıf şubesi seçilmiştir. Her iki okuldan 10 öğretmen, 16 öğrenci ve 10 veliyle görüşmeler yapılmıştır. Elde edilen bulgulara göre OYK düşük olan okulların antidemokratik özellikler taşıdığı aynı zamanda bu tarz okullardaki öğrencilerin de antidemokratik davranışlar sergiledikleri belirlenmiştir.

Sarı, Ötünç ve Erceylan (2007) Adana ilinde yaptıkları çalışmalarında liselerde okul yaşam kalitesini belirlemeyi amaçlamışlardır. Alt, orta ve üst sosyo-ekonomik düzeye sahip 6 lise yansız olarak belirlenmiş toplam 478 öğrenciye ölçek uygulanmıştır. Ortaya çıkan sonuçlara göre öğrencilerin okul yaşam kalitesinin orta düzeyde olduğu, cinsiyet değişkenine göre farklılık olmadığı, sosyo-ekonomik

düzeşin üst düzeyde olduğu liselerde okul yaşam kalitesinin yüksek olduğu ortaya konmuştur.

Önder ve Sarı (2012) ilköğretim öğrencileri üzerinde zorbalık ve okul yaşam kalitesi arasındaki ilişkiyi incelemişleridir. Çalışmanın örneklemini 4.-7. Sınıflarda öğrenim gören öğrenciler oluşturmaktadır. Toplam 569 öğrenciye ölçek uygulanmıştır. Elde edilen verilere göre değişkenler arasında anlamlı bir ilişki ortaya konmuştur.

Kalaycı ve Özdemir (2013) Çankırı'da 10 lisede eğitim alan 5814 öğrenci üzerinde ölçek uygulamıştır. Öğrencilerin okul yaşamlarının niteliğine ilişkin düşünceleri ile okula olan bağlılıkları arasındaki ilişkiyi incelemeyi amaçlamışlardır. Elde edilen bulgulara göre okul yaşamlarının niteliğine ilişkin düşünceleri ile okula olan bağlılıkları arasında orta düzeyde ilişki olduğu ortaya konmuştur. Öğrencilerin okul yaşam niteliğinin okula olan bağlılığı olumlu düzeyde etkilediği belirtilmiştir.

Verkuyten ve Thijs (2002) alışmalarında, Hollanda'da 26 okuldan 51 sınıfta öğrenim gören toplam 1090 öğrenci üzerinde ölçek uygulamıştır. Öğrencilerin cinsiyet, ikili ilişkiler,etnik köken, okul memnuniyet düzeyi açısından değerlendirmesi yapılmıştır. Ortaya çıkan sonuçlara göre kız öğrencilerin erkek öğrencilere göre memnuniyet düzeylerinin yüksek olduğu ve etnik azınlıkların okullarından daha fazla memnun oldukları bulgusu ortaya çıkmıştır.

Weintraub ve Erez (2009) yapmış oldukları çalışmalarında, 3.-6. Sınıflardan oluşan 353 öğrenci üzerinde ölçek uygulayarak okul yaşam kalitesi ölçeğinin geçelilik ve güvenilirlik çalışmasını yapmışlardır. Çalışma sonucunda ise okul içerisinde öğrenci ilişkilerinin oldukça önemli olduğu ortaya çıkmıştır.

Ahmadi ve Mohamadi (2013) alışmalarını İnan Kürt bölgesinde görev yapan 161 öğretmen üzerinde ölçek uygulaması yaparak gerçekleştirmişlerdir. Yaptıkları çalışmada tükenmişlik ile okul yaşam kalitesi arasındaki ilişkiyi ele almışlardır. Elde edilen sonuçlara göre okul idaresi, statü ve işle ilgili sorunlarla başa çıkabilme becerisi öğretmenlerin okul yaşam kalitesi üzerinde etkili olduğunu göstermiştir.

Jaavall (2007) Etiyopya'da yaptığı yüksek lisans çalışmasını 8. Sınıfta öğrenim gören 6 öğrenci ile gerçekleştirmiştir. Bu çalışmasında çalışan öğrencilerin okul yaşam kalitesi algısını incelemiştir. Öğrenciler ve velilerle yaptığı görüşmeler sonucunda okul yaşam kalitesinin önemli faktörünün öğretmenler olduğu ve öğretmen-öğrenci ilişkisinin okul yaşam kalitesini belirlemede önemli etken olduğu saptanmıştır. Yüksek lisans tezi olarak yaptığı çalışmada, çalışan öğrenciler için okul yaşam kalitesi kavramını incelemiştir. Çalışmada 8. sınıftan 6 öğrenci ile derinlemesine mülakat ve bu öğrencilerin ebeveynleri ile de görüşmeler yapılmıştır. Çalışma sonuçlarına göre okul yaşam kalitesinin en önemli belirleyicisinin öğretmenler olduğu, öğretmen-öğrenci etkileşiminin okul yaşam kalitesinde en önemli etken olduğu ortaya konmuştur.

Prasastianingrum ve Rusmawati (2014) çalışmalarında, 226 öğrenci üzerinde anket uygulayarak okul yaşam kalitesi ile öğrenme motivasyonu arasındaki ilişkinin olumlu olduğunu ve okul yaşam kalitesi ne kadar yüksek olursa öğrenme motivasyonunun da o kadar yüksek olacağı bilgisine ulaşımlardır.

BÖLÜM 3

YÖNTEM

Bu bölümde yapılan araştırmanın modeli, çalışma grubu, çalışmada kullanılan veri toplama araçları ve verilerde elde edilen analize ilişkin bilgiler yer almaktadır.

3.1. Araştırmanın modeli

Bu araştırmanın modeli tarama modelidir. Tarama modeli nicel araştırma yöntemlerinden biridir. Geçmişte var olup halen devam eden mevcut durumun var olan şeklini nicel verilerle ortaya koymayı amaçlayan araştırma yaklaşımlarıdır (Karasar, 2012; Ekiz, 2015; Büyüköztürk ve diğ.2018). Tarama modeli bir gruba ait özellikleri ortaya çıkarırken aynı zamanda birden çok bireye ve o bireylere ait çok sayıda bilgiye ulaşmamızı sağlar. Nicel araştırma yöntemlerinden biri olan tarama modelini anketler, görüşme formları gibi ölçekler dolayısıyla bireylere ulaştırılır. (Büyüköztürk, Çakmak, Akgün, Karadeniz ve Demirel, 2013).

Eğitim alanında kullanılan nicel araştırma tekniklerinin önemli yanı, yapılan araştırma sonuçlarını olabildiğince hatasız bir şekilde ortaya koyması ve bu sonuçların genellenebilmesidir. Bu yöntemlerin sınırlı yönünün ise geniş alanlarda evreni büyük kapsamlı bilgiler elde edilirken araştırmanın derinliklerinde kalan bilgilere ulaşılamadığı söylenmektedir (Hara,1995; Kerlinger ve Lee,2000,613; Akt: Sarı,2007).

Anket, bireylerin yaşam biçimlerini, davranışlarını, tutumlarını belirlemeye için birçok sorudan oluşan araştırma materyali olarak tanımlanmaktadır (Thomas,1998; Akt: Büyüköztürk,2005). Anket veri toplamada çok yaygın bir yöntemdir ve veri toplamada diğer yöntemlere göre daha ucuz ve daha kolaydır (Arseven, 2001). Ankette gönüllülük esas olduğu için, çalışılan alana ilgili bireylerin katılım sağladığı ve böylece daha doğru bulgulara ulaşılabildiği düşünülebilir (Kerski, 2000).

3.2.Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunu Karaman ilinde 2019-2020 eğitim-öğretim yılı güz döneminde 12 ortaokulda öğrenim gören 5,6,7,8. sınıf öğrencilerinden uygun örnekleme yöntemi ile rast gele seçilen toplam 865 öğrenci oluşturmaktadır. Araştırmacının iş sebebiyle burada ikamet ettiği için araştırmanın çalışma grubunu Karaman ilinde öğrenim gören öğrenciler oluşturmaktadır. Seçilen şubelerde ise çalışmaya katılacak olan öğrencilere veli izin formu dağıtılmıştır. Verilen izinler doğrultusunda öğrencilere ölçek uygulanmıştır.

Çalışma grubunun belirlenmesinde bilgi açısından çeşitlilik sağlanmasına bağlı olarak seçilen örnekleme yöntemlerinden biri olan maksimum çeşitlilik örnekleme kullanılmıştır. Yani kullanılan örnekleme probleme cevap verecek bireylerin çeşitliliğini olabildiğince maksimum seviyede tutmaktır. Aynı zamanda çeşitlilik sağlanırken, bu çeşitlilik arasında ortak bulguların olup olmadığını ortaya çıkarmaktır (Yıldırım ve Şimşek, 2013).

Maksimum çeşitliliğin sağlanması açısından Karaman ili merkez ilçesinde her bir ortaokul türünde öğrenim gören öğrencilere ulaşılmaya çalışılmıştır. Bu çeşitlilik arasında araştırmanın değişkenleri göz önünde bulundurularak çalışmanın amacı doğrultusunda karşılaştırma yapılarak farklılıkların olup olmadığı tespit edilmesi amaçlanmıştır.

Çalışma grubu belirlenirken Karaman İl Milli Eğitim Müdürlüğü web sayfasından faydalanılarak merkeze bağlı okulların listesi oluşturulmuştur. Okulların konumu da göz önünde bulundurularak farklı semtlerden birer okul türü seçilmiştir. üç tane özel ortaokul, dokuz tane devlet okulu (üç tane imam hatip, üç tane köy okulu, üç tane merkez devlet okulu) olmak üzere toplam 12 okuldan birer şubeye

uygulama yapılmıştır. Araştırmanın çalışma grubuna ait demografik veriler tablo 2’de verilmiştir.

Tablo 2. Araştırma katılımcılarının kişisel ve demografik özelliklere göre dağılımı

	Gruplar	Sayı (N)	Yüzde (%)
Cinsiyet	Kız	433	50,1
	Erkek	432	49,9
Okul Türü	Özel	196	22,7
	Devlet	669	77,3
Okul Yeri	İl Merkezi	643	74,3
	Köy	222	25,7
Sınıf Düzeyi	5. Sınıf	209	24,6
	6.Sınıf	230	26,6
	7. Sınıf	216	25,0
	8. Sınıf	210	24,3
Not Ortalamanız	0-70	141	16,3
	70-84	247	28,6
	85-100	477	55,1
	Okur-Yazar Değil	11	1,3
Babanızın Eğitim Durumu	İlkokul Mezunu	256	29,6
	Ortaokul Mezunu	142	16,4
	Lise Mezunu	218	25,2
	Üniversite Mezunu	238	27,5
	Okur-Yazar Değil	16	1,8
Annenizin Eğitim Durumu	İlkokul Mezunu	348	40,2
	Ortaokul Mezunu	193	22,3
	Lise Mezunu	156	18,0
	Üniversite Mezunu	152	17,6
Toplam		865	100

Araştırmaya katılan ortaokul öğrencilerinin cinsiyete göre dağılımına bakıldığında katılımcıların 433'ü (%50,1) kız, 432'si (%49,9) erkektir. Katılımcıların 196'sı (%22,7) özel okulda öğrenim görürken, 669'u (%77,3) devlet okullarında öğrenim görmektedir. Öğrencilerin 643'ü (%74,3) il merkezlerindeki okullarda öğrenim görmekteyken 222'si (%25,7) köy okullarına devam etmektedir. Öğrencilerin sınıf düzeylerine bakıldığında 209'u (%24,2) 5. Sınıf öğrencisi, 230'u (%26,6) 6. Sınıf öğrencisi, 216'sı (%25) 7. Sınıf öğrencisi ve 210'u (%24,3) ise 8. Sınıf öğrencisi oldukları görülmektedir. Öğrencilerin geçen seneki not ortalamalarına göre değerlendirildiğinde 141'inin (%16,3) ortalamasının 0-70 aralığında olduğunun 247'sinin (%28,6) not ortalamasının 70-84 aralığında olduğunun, 477'sinin (%55,1) not ortalamasının 85-100 aralığında olduğu görülmektedir. Öğrencilerin ebeveynlerin eğitim durumlarına bakıldığında eğitim düzeyine göre öğrencilerin babalarının 11'inin (%1,3) okur yazar olmadığı, 256'sının (%29,6) ilkokul mezunu olduğu, 142'sinin(%16,4) ortaokul mezunu olduğu, 218'inin(%25,2) lise mezunu olduğu ve 238'inin(%27,5) ise üniversite mezunu olduğu görülmektedir.

4.3. Veri Toplama Aracı

İlköğretim öğrencilerinin okul yaşam kalitesi algılarını ölçmeye yönelik yapılan bu çalışmada veri toplama aracı olarak kişisel bilgi formu ve okul yaşam kalitesi ölçeği kullanılmıştır.

4.3.1. Kişisel bilgi formu

Öğrencilerin cinsiyet, okul türü, sınıf düzeyi, not ortalaması, anne ve baba eğitim durumunu sorgulayan altı sorudan oluşmakta olup, kişisel bilgiler hakkında veri elde eden formdur.

4.3.2. Okul Yaşam Kalitesi Ölçeği

Okul yaşam kalitesi ölçeği, Sarı (2007) tarafından geliştirilen okul yaşam kalitesini farklı boyutlarda ele alan bir ölçektir. Ölçekte “Öğretmen-Öğrenci İletişimi” (dokuz madde), “Öğrenci-Öğrenci İletişimi” (dokuz madde), “Okula Yönelik Duygular” (sekiz madde), “Okul Yönetimi” (altı madde) ve “Statü” (üç madde) alt boyutları olmak üzere toplam 35 madde yer almaktadır. 35 maddenin

20'si olumlu, 15'i olumsuzdur. Ölçekteki maddelere örnek olarak “Bu okulun öğrencisi olduğum için, kendimi şanslı hissediyorum.” “Okulumdaki öğretmenlerin çoğu, en ufak bir şeyde bile kızıp bağırmağa başlıyor.” “Bu çevredeki en berbat okul, benim okulumdur.” şeklindedir.

Tablo 3. Okul Yaşam Kalitesi Ölçeğinin Güvenirlik Analizi Sonuçları

Boyutlar	Maddeler	Cronbach Alfa (Sarı,2012)
Öğretmenler	3,7,10,13,21,26,28,31,34. maddeler	0.83
Öğrenciler	4,8,14,18,22,25,29,32,35.maddeler	0.80
Okula yönelik duygular	1,11,16,19,23,27,30,33. maddeler	0.82
Okul yönetimi	2,6,12,17,20,24. maddeler	0.77
Statü	5,9,15. maddeler	0.69
Toplam	Tüm maddeler	0.94

Okul Yaşam Kalitesi Ölçeği, Sarı (2007) tarafından ilköğretim öğrencilerinin okul yaşam kalitesi algılarını belirlemek amacıyla geliştirilen Likert tipi bir ölçme aracıdır. Değerlendirmede Kesinlikle Katılmıyorum=1, Katılmıyorum=2, Biraz Katılıyorum=3, Katılıyorum=4 ve Kesinlikle Katılıyorum=5 olmak üzere öğrencilerin ilgili maddeleri değerlendirmeleri istenmiştir. Ölçeğin geçerliliği ve güvenirliliği Sarı tarafından 2012 yılında yeniden yapılmış ve önceki yapıya benzer bir yapı ortaya çıkmıştır. Bu inceleme kapsamında elde edilen Cronbach alfa iç tutarlık katsayıları Okula Yönelik Duygular alt boyutu için .84; Okul Yönetimi alt boyutu için .79 Öğretmen Öğrenci İletişimi alt boyutu için .85; Öğrenci-Öğrenci İletişimi alt boyutu için .82; Statü alt boyutu için .77 ve ölçeğin tamamı için de .89 olarak hesaplanmıştır. Ayrıca yapılan bu çalışmada ölçeğin geçerliliği ve güvenirliliği tekrardan ölçülmüş ve Cronbach alfa katsayısı .90 olarak bulunmuştur.

BÖLÜM 4

BULGULAR

Bu kısımda çalışmanın alt problemlerine ve değişkenlerine ait bulgulara ve bulguların açıklamalarına yer verilmiştir.

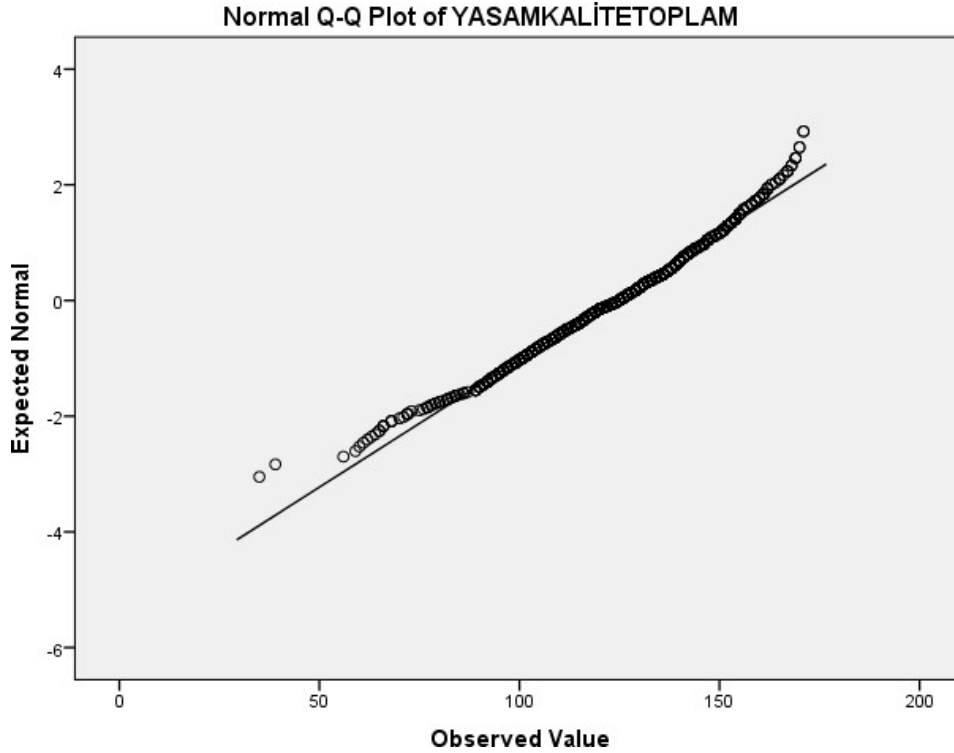
4.1. Verilerin Analizi

Toplamda 865 öğrenciye uygulanan ölçekten elde edilen verilerin SPSS 25,0 paket programı kullanılmıştır. Analiz yapılmadan önce kayıp veriler (missing data) için kontrol yapılmış ve veri setinde kayıp veri olmadığı görülmüştür. Araştırmanın bulgularına ulaşılmadan önce ve hangi tür (parametrik ya da non-parametrik) testlerin yapılacağına karar vermeden önce araştırmanın bağımlı değişkeninin (okul yaşamı kalitesi) normal dağılım gösterip göstermediğine bakılmıştır. Normallik varsayımlarında $n > 50$ ise Kolomogorov Smirnov testinin $p > 0,05$ olması halinde dağılımın normal olduğu varsayılır ve parametrik testler uygulanır. Aynı şekilde basıklık ve çarpıklık (skewness ve kurtosis) değerlerinin kendi hata katsayılarına bölümlerinden elde edilen değerlerin $\pm 1,96$ aralığının içinde olması halinde de parametrik testlerden devam edilir. Buna göre bağımlı ve bağımsız değişkene ilişkin normallik dağılım göstergeleri aşağıda sunulmuştur (Tablo 4).

Tablo 4. Araştırmanın Bağımlı Değişkenine İlişkin Normallik Testi Sonuçları

	Kolmogorov-Smirnov ^a				
	Statistic	df	p	Skewnes-Std.Error	Kurtosis-Std.Error
Okul Yaşam Kalitesi	,045	865	,000	-0,404	0,090
(Toplam)				0,083	0,166

Tablo 4'e bakıldığında bağımlı değişkenin (okul yaşam kalitesi) Kolmogorov-Smirnov testi p değerinin 0,05'ten küçük olduğu görülmektedir. Ayrıca çarpıklık ve basıklık katsayılarının standart hata katsayısına bölümünden elde edilen değerlerin (bağımlı değişken: çarpıklık için $-0,404 / 0,1083 = -4,86$ basıklık için $0,090 / 0,166 = 0,54$) $\pm 1,96$ aralığında olmadığı görülmektedir. Sonuç olarak araştırma verilerinin bağımlı ve bağımsız değişken açısından normallik varsayımını karşılamadığı görülmektedir.

Şekil 1. Okul Yaşam Kalitesi normallik histogramı (Q-Q)

Şekil 1 de verilen Skewness-Kurtosis değerlerinin standart sapma katsayısından ortaya çıkan sonuçlara, Kolmogrov Smirnov testi sonuçlarına ve Q-Q histogramına göre verilerin bağımlı değişken için normal dağılmadığı görülmektedir. Bu durumda verilerin analizinde non parametrik testler tercih edilmiştir. Okul yaşam kalitesinin kişisel ve demografik özelliklere göre farklılık gösterip göstermediğinin test edilmesinde ise, ikili karşılaştırmalar için Mann-Whitney U Testi kullanılırken, çoklu karşılaştırmalardaki değerlendirme için Kruskal-Wallis H analiz teknikleri kullanılmıştır. Kruskal-Wallis H testi sonucunda anlamlı farklılaşma ortaya çıkmıştır. Bu farklılaşmanın nedenini öğrenmek için parametrik olmayan çoklu karşılaştırma testi (pairwise comparisons) kullanılmıştır. Ayrıca kişisel ve demografik özelliklerin okul yaşam kalitesini yordayıp yordamadığını ortaya çıkarmak için çoklu regresyon analizi kullanılmıştır.

Araştırma bulguları sunulurken öncelikle araştırma katılımcısı ‘Ortaokul öğrencilerinin okul yaşam kaliteleri kişisel ve demografik özelliklerine göre farklılık göstermekte midir? şeklinde belirtilen birinci alt probleme ilişkin bulgulara yer verilmiştir. İkinci sırada ise ‘Ortaokul öğrencilerinin kişisel ve demografik özellikleri okul yaşam kalitesini yordamakta mıdır? sorusuna yanıt verecek nitelikteki bulgular sunulmuştur.

4.2.Ortaokul Öğrencilerinin Okul Yaşam Kalitesinin Kişisel ve Demografik Bazı Değişkenlere Göre İncelenmesine İlişkin Bulgular

Ortaokul öğrencilerinin okul yaşam kalitesinin cinsiyet, okul türü, okulun bulunduğu yer, sınıf düzeyi, geçen dönemki not ortalaması, anne ve babasının eğitim düzeyi gibi kişisel ve demografik özelliklere göre farklılaşıp farklılaşmadığını ortaya çıkarma için betimsel analiz tekniklerinden yararlanılmıştır.

Araştırmada ele alınan her bir değişkene ilişkin bulgular ayrı ayrı raporlaştırılmıştır.

421 Ortaokul Öğrencilerinin Okul Yaşam Kalitesinin Cinsiyete Göre İncelenmesine İlişkin Bulgular

Araştırmanın alt problemlerinden ‘Ortaokul öğrencilerinin okul yaşam kalitesi cinsiyete göre farklılık göstermekte midir?’ probleminin test edilmesi amacıyla Mann Whitney U testi kullanılmış ve bulgular Tablo 5’te verilmiştir.

Tablo 5. Ortaokul Öğrencilerinin Okul Yaşam Kalitesinin Cinsiyete Göre İncelenmesine İlişkin Mann Whitney U Testi Sonuçları

	Cinsiyet	n	SO	ST	U	p
Okul Yaşam Kalitesi (Toplam)	Kız	433	433,57	187735,5	93281,5	.947
	Erkek	432	432,43	186809,5		
Öğretmenler	Kız	433	456,88	197829,0	83188,0	.005*
	Erkek	432	409,06	176716,0		
Öğrenciler	Kız	433	426,58	184709,0	90748,0	.449
	Erkek	432	439,44	189836,0		
Okula Yönelik Duygular	Kız	433	427,58	185141,0	91180,0	.522
	Erkek	432	438,44	189404,0		
Okul Yönetimi	Kız	433	421,08	182328,5	88367,5	.160
	Erkek	432	444,95	192216,5		
Statü	Kız	433	419,77	181760,5	87799,5	.116
	Erkek	432	446,26	192784,5		

* p<.05

Tablo 5’e göre, ortaokul öğrencilerinin okul yaşam kalitesinin cinsiyete göre anlamlı farklılık göstermediği bulunmuştur (U= 93281,5; p=.947; p>.05). Okul yaşam kalitesinin alt boyutlarından olan öğretmenler boyutunun ise cinsiyete göre anlamlı fark gösterdiği görülmektedir (U= 83188,0; p=0.005; p<.05). Öğretmenler alt boyutunda ortaya çıkan farklılığın kız öğrenciler lehine olduğu bulunmuştur.

422 Ortaokul Öğrencilerinin Okul Yaşam Kalitesinin Okul Türüne Göre İncelenmesine İlişkin Bulgular

Araştırmanın alt problemlerinden ‘Ortaokul öğrencilerinin okul yaşam kalitesinin okul türüne göre farklılık göstermekte midir?’ probleminin test edilmesi amacıyla Mann Whitney U testi kullanılmış ve bulgular Tablo 6’da verilmiştir.

Tablo 6. Ortaokul Öğrencilerinin Okul Yaşam Kalitesinin Okul Türüne Göre İncelenmesine İlişkin Mann Whitney U Testi Sonuçları

	Okul Türü	n	SO	ST	U	p
Okul Yaşam Kalitesi (Toplam)	Özel	196	503,48	98682,0	51748,0	.000*
	Devlet	432	412,35	275863,0		
Öğretmenler	Özel	196	468,75	91875,5	58554,5	.023*
	Devlet	432	422,53	282669,5		
Öğrenciler	Özel	196	491,10	96256,5	54173,5	.449
	Devlet	432	415,98	278288,5		
Okula Yönelik Duygular	Özel	196	484,63	94987,5	55442,5	.522
	Devlet	432	417,87	279557,5		
Okul Yönetimi	Özel	196	487,35	95521,0	54909,0	.160
	Devlet	432	417,08	279024,0		
Statü	Özel	196	451,40	88474,5	61955,5	.116
	Devlet	432	427,61	286070		

Tablo 6'ya göre, ortaokul öğrencilerinin okul yaşam kalitesinin okul türüne göre anlamlı farklılık gösterdiği bulunmuştur ($U= 51748,0$; $p=.000$; $p<.05$). Okul yaşam kalitesinin alt boyutlarından olan öğretmenler boyutunun da okul türüne göre anlamlı fark gösterdiği görülmektedir ($U= 58554,5$; $p=0.023$; $p<.05$). Okul yaşam kalitesinin diğer alt boyutu olan öğrenciler boyutunun ise okul türüne göre farklılaşmadığı ortaya konmuştur ($U=54173,5$; $p= .023$; $p>.05$). Öğretmenler ve öğrenciler alt boyutunda görülen farklılığın ise özel okullar lehine olduğu bulunmuştur.

4.2.3. Ortaokul Öğrencilerinin Okul Yaşam Kalitesinin Okulun Bulunduğu Yere Göre İncelenmesine İlişkin Bulgular

Araştırmanın alt problemlerinden 'Ortaokul öğrencilerinin okul yaşam kalitesinin okulun yerine göre farklılık göstermekte midir?' probleminin test edilmesi amacıyla Mann Whitney U testi kullanılmış ve bulgular Tablo 7'de verilmiştir.

Tablo 7. Ortaokul Öğrencilerinin Okul Yaşam Kalitesinin Okul Yerine Göre İncelenmesine İlişkin Mann Whitney U Testi Sonuçları

	Okul Yeri	n	SO	ST	U	p
Okul Yaşam Kalitesi (Toplam)	İl Merkezi	643	451,24	290149,5	59642,5	.000*
	Köy	222	380,16	84395,50		
Öğretmenler	İl Merkezi	643	436,44	280629,5	69162,5	.490
	Köy	222	423,04	93915,50		
Öğrenciler	İl Merkezi	643	446,94	287384,5	62407,5	.005*
	Köy	222	392,61	87160,50		
Okula Yönelik Duygular	İl Merkezi	643	466,15	299733,0	50059,0	.000*
	Köy	222	336,99	74812,00		
Okul Yönetimi	İl Merkezi	643	439,68	276489,0	69443,0	.547
	Köy	222	413,64	98056,00		
Statü	İl Merkezi	643	451,24	282716,5	67075,5	.177
	Köy	222	380,16	91828,50		

Tablo 7'ye göre, ortaokul öğrencilerinin okul yaşam kalitesinin okul yerine göre anlamlı farklılık gösterdiği bulunmuştur (U= 59642,5; p=.000; p<.05). Okul yaşam kalitesinin alt boyutlarından olan öğretmenler boyutunun ise okul yerine göre anlamlı fark göstermediği görülmektedir (U= 69162,5; p=0.490; p>.05). Okul yaşam kalitesinin diğer alt boyutu olan öğrenciler boyutunun da okul yerine göre farklılaştığı ortaya konulmuştur (U=62407,5; p= .005; p<.05). Diğer bir alt boyut olan okula yönelik duygular boyutunun da okul yerine göre farklılaştığı görülmektedir (U= 50059,0; p=0.000; p<.05). Elde edilen bulgular sonucunda ortaya konulan farklılığın il merkezinde bulunan okullar lehine olduğu görülmektedir.

4.2.4. Ortaokul Öğrencilerinin Okul Yaşam Kalitesinin Sınıf Düzeyine Göre İncelenmesine İlişkin Bulgular

Araştırmanın alt problemlerinden 'Ortaokul öğrencilerinin okul yaşam kalitesinin sınıf düzeyine göre farklılık göstermekte midir?' probleminin test edilmesi amacıyla Kruskal Wallis testi kullanılmış ve bulgular Tablo 8'de verilmiştir.

Tablo 8. Ortaokul Öğrencilerinin Okul Yaşam Kalitesinin Sınıf Düzeyine Göre İncelenmesine İlişkin Kruskal Wallis Testi Sonuçları

	Sınıf Düzeyi	n	SO	df	χ^2	p	Fark
Okul Yaşam Kalitesi	Beşinci	290	492,11	3	22,984	.000*	8<5
	Altıncı	230	433,13				
	Yedinci	216	431,97				
	Sekizinci	210	375,10				
Öğretmenler	Beşinci	290	486,44	3	24,758	.000*	8<7 8<6 8<5
	Altıncı	230	436,98				
	Yedinci	216	441,55				
	Sekizinci	210	366,66				
Öğrenciler	Beşinci	290	456,14	3	3,280	.350	
	Altıncı	230	413,41				
	Yedinci	216	429,19				
	Sekizinci	210	435,34				
Okula Yönelik Duygular	Beşinci	290	495,28	3	26,495	.000*	8<6 8<5 7<5
	Altıncı	230	448,45				
	Yedinci	216	411,88				
	Sekizinci	210	375,82				
Okul Yönetimi	Beşinci	290	479,80	3	14,123	.003*	8<5
	Altıncı	230	431,76				
	Yedinci	216	432,58				
	Sekizinci	210	388,21				
Statü	Beşinci	290	412,30	3	5,878	.118	
	Altıncı	230	432,72				
	Yedinci	216	466,06				
	Sekizinci	210	419,91				

Tablo 8 incelendiğinde ortaokul öğrencilerinin okul yaşam kalitesi puanlarının sınıf düzeyine göre anlamlı farklılık gösterdiği ($\chi^2= 22,984$; $p=.00$; $p<.05$) bulunmuştur. Farkın kaynağını belirlemek için yapılan parametrik olmayan çoklu grup karşılaştırma testine göre sekizinci sınıf öğrencileri ve beşinci sınıf öğrencileri arasında anlamlı bir fark olduğu ve bu farkın beşinci sınıf öğrencileri lehine olduğu ortaya konmuştur. Okul yaşam kalitesinin alt boyutlarından öğretmenler boyutunun da sınıf düzeyine göre anlamlı fark gösterdiği ($\chi^2= 24,758$; $p=.00$; $p<.05$) görülmektedir. Farkın kaynağını belirlemek için yapılan parametrik olmayan çoklu grup karşılaştırma testine göre sekizinci sınıf öğrencileriyle beşinci, altıncı ve yedinci sınıf öğrencileri arasında beşinci, altıncı ve yedinci sınıf öğrencileri lehine anlamlı farklar olduğu bulunmuştur. Okul yaşam kalitesinin öğrenciler alt boyutunun ise sınıf düzeyine göre anlamlı farklılık göstermediği görülmektedir ($\chi^2= 3,280$; $p=.35$; $p>.05$). Okul yaşam kalitesinin okula yönelik duygular alt boyutunun sınıf düzeyine göre anlamlı fark gösterdiği görülmektedir ($\chi^2= 26,495$; $p=.00$; $p<.05$). Farkın kaynağını anlamak için yapılan parametrik olmayan çoklu karşılaştırma testine göre sekizinci sınıflar ile altıncı sınıflar arasında altıncı sınıflar lehine, sekizinci sınıflar ile beşinci sınıflar arasında beşinci sınıflar lehine ve yedinci sınıflar ile beşinci sınıflar arasında beşinci sınıflar lehine anlamlı fark olduğu görülmektedir. Okul yaşam kalitesinin okul yönetimi alt boyutunun da sınıf düzeyine göre anlamlı fark gösterdiği ($\chi^2= 14,123$; $p=.03$; $p<.05$) ortaya konmuştur. Farkın nereden kaynaklandığını belirlemek için yapılan parametrik olmayan çoklu karşılaştırma testine göre sekizinci sınıflar ile beşinci sınıflar arasında anlamlı fark olduğu ve beşinci sınıfların lehine olduğu görülmektedir. Okul yaşam kalitesinin statü alt boyutunun ise sınıf düzeyine göre anlamlı fark olmadığı ortaya çıkmıştır.

4.2.5. Ortaokul Öğrencilerinin Okul Yaşam Kalitesinin Not Ortalamasına Göre İncelenmesine İlişkin Bulgular

Araştırmanın alt problemlerinden ‘Ortaokul öğrencilerinin okul yaşam kalitesini not ortalamasına göre farklılık göstermekte midir?’ probleminin test edilmesi amacıyla Kruskal Wallis testi kullanılmış ve bulgular Tablo 9’da verilmiştir.

Tablo 9. Ortaokul Öğrencilerinin Okul Yaşam Kalitesinin Not Ortalamasına Göre İncelenmesine İlişkin Kruskal Wallis Testi Sonuçları

	Not Ort.	n	SO	df	χ^2	p	Fark
Okul Yaşam Kalitesi	1. 0-70	141	329,48	2	54,515	.000*	3>1
	2. 70-84	247	387,89				
	3. 85-100	477	486,96				
Öğretmenler	1. 0-70	141	347,20	2	32,290	.000*	3>1
	2. 70-84	247	404,72				
	3. 85-100	477	473,16				
Öğrenciler	1. 0-70	141	399,45	2	10,332	.006*	3>2
	2. 70-84	247	404,72				
	3. 85-100	477	457,56				
Okula Yönelik Duygular	1. 0-70	141	331,91	2	57,757	.000*	3>1
	2. 70-84	247	382,02				
	3. 85-100	477	489,28				
Okul Yönetimi	1. 0-70	141	402,22	2	10,753	.005*	3>2
	2. 70-84	247	402,12				
	3. 85-100	477	458,09				
Statü	1. 0-70	141	348,09	2	22,435	.000*	2>1
	2. 70-84	247	428,51				
	3. 85-100	477	460,43				

Tablo 9'a göre ortaokul öğrencilerinin okul yaşam kalitesi puanlarının öğrencilerin not ortalamalarına göre anlamlı farklılık gösterdiği ($\chi^2= 55,515$; $p=.00$; $p<.05$) bulunmuştur. Farkın kaynağını belirlemek için yapılan parametrik olmayan çoklu grup karşılaştırma testine göre ortalaması 70'e kadar olanlar ile 70-84 aralığında olan öğrencilerden not ortalaması 70-84 aralığında olanların lehine, not ortalaması 70-84 aralığında olanlar ile 85-100 aralığında olan öğrencilerin yine not ortalaması 85-100 aralığında olanların lehine anlamlı farklılık olduğu görülmektedir. Okul yaşam kalitesinin alt boyutlarından öğretmenler boyutunun da not ortalamasına

göre anlamlı fark gösterdiği ($\chi^2= 33,185$; $p=.00$; $p<.05$) görülmektedir. Farkın kaynağını anlamak için yapılan parametrik olmayan çoklu grup karşılaştırma testine göre ortalaması 0-70 ile 85-100 aralığında olanlar arasında not ortalaması 85-100 aralığında olanların lehine ve ortalaması 70-84 aralığında olanlar ile 85-100 aralığında olanlar arasında not ortalaması 85-100 aralığında olanların lehine anlamlı farklılık olduğu görülmektedir. Okul yaşam kalitesinin öğrenciler alt boyutunun da not ortalamasına göre anlamlı farklılık gösterdiği görülmektedir ($\chi^2= 10,525$; $p=.01$; $p<.05$). Farkın kaynağını anlamak için yapılan parametrik olmayan çoklu grup karşılaştırma testine göre ortalaması 70-84 aralığında olanlar ile 85-100 aralığında olanlar arasında not ortalaması 85-100 aralığında olanların lehine anlamlı farklılık olduğu ortaya konmuştur. Okul yaşam kalitesinin okula yönelik duygular alt boyutunun not ortalamasına göre anlamlı fark gösterdiği görülmektedir ($\chi^2= 58,328$; $p=.00$; $p<.05$). Farkın kaynağını anlamak için yapılan parametrik olmayan çoklu grup karşılaştırma testine göre ortalaması 0-70 aralığında olanlar ile 85-100 arasında olanların not ortalaması 85-100 aralığında olanların lehine ve ortalaması 70-84 aralığında olanlar ile 85-100 aralığında olanlar arasında not ortalaması 85-100 aralığında olanların lehine anlamlı farklılık olduğu görülmektedir. Okul yaşam kalitesinin okul yönetimi alt boyutunun da not ortalamasına göre anlamlı fark gösterdiği ($\chi^2= 14,032$; $p=.00$; $p<.05$) ortaya konmuştur. Farkın nereden kaynaklandığını belirlemek için yapılan parametrik olmayan çoklu karşılaştırma testine göre ortalaması 70-84 aralığında olanlar ile 85-100 aralığında olanlar arasında not ortalaması 85-100 aralığında olanların lehine anlamlı farklılık olduğu görülmektedir. Son olarak okul yaşam kalitesinin statü alt boyutunun not ortalamasına göre anlamlı fark gösterdiği bulunmuştur ($\chi^2= 23,334$; $p=.00$; $p<.05$). Farkın kaynağını anlamak için yapılan parametrik olmayan çoklu grup karşılaştırma testine göre ortalaması 0-70 aralığında olanlar ile 70-84 aralığında olanlar arasında not ortalaması 70-84 aralığında olanlar lehine ve ortalaması 0-70 aralığında olanlar ile 85-100 aralığında olanlar arasında not ortalaması 85-100 aralığında olanlar lehine anlamlı farklılık olduğu ortaya konmuştur.

4.2.6. Ortaokul Öğrencilerinin Okul Yaşam Kalitesinin Baba Eğitim Düzeyine Göre İncelenmesine İlişkin Bulgular

Araştırmanın alt problemlerinden ‘Ortaokul öğrencilerinin okul yaşam kalitesi baba eğitim düzeyine göre farklılık göstermekte midir?’ probleminin test edilmesi amacıyla Kruskal Wallis testi kullanılmış ve bulgular Tablo 10’da verilmiştir.

Tablo 10. Ortaokul Öğrencilerinin Okul Yaşam Kalitesinin Baba Eğitim Düzeyine Göre İncelenmesine İlişkin Kruskal Wallis Testi Sonuçları

	Baba Eğit. Düz.	n	SO	df	χ^2	p	Fark
Okul Yaşam Kalitesi	1.Okur yazar değil	11	360,09	4	21,458	.000*	3<5 1<5 4<5
	2.İlkokul Mezunu	256	409,67				
	3.Ortaokul Mezunu	142	395,08				
	4.Lise Mezunu	218	421,35				
	5.Üniversite Mezunu	238	494,76				
Öğretmenler	1. Okur yazar değil	11	399,82	4	9,293	.054	
	2.İlkokul Mezunu	256	435,65				
	3.Ortaokul Mezunu	142	390,47				
	4.Lise Mezunu	218	421,81				
	5.Üniversite Mezunu	238	467,31				
Öğrenciler	1.Okuryazar değil	11	495,41	4	16,944	.002*	4<5 2<5
	2.İlkokul Mezunu	256	416,22				
	3.Ortaokul	142	425,71				

	Mezunu							
	4. Lise Mezunu	218	397,12					
	5.Üniversite Mezunu	238	485,38					
Okula Yönelik Duygular	1.Okur yazar değil	11	347,77					
	2.İlkokul Mezunu	256	397,71	4	25,332	.000*	3<5	2<5
	3.Ortaokul Mezunu	142	388,96					
	4. Lise Mezunu	218	440,71					
	5.Üniversite Mezunu	238	494,12					
Okul Yönetimi	1.Okur yazar değil	11	367,55					
	2.İlkokul Mezunu	256	427,59	4	3,009	.556		
	3.Ortaokul Mezunu	142	416,48					
	4. Lise Mezunu	218	431,76					
	5.Üniversite Mezunu	238	452,84					
Statü	1.Okur yazar değil	11	292,82					
	2.İlkokul Mezunu	256	410,71	4	9,721	.045*		
	3.Ortaokul Mezunu	142	438,89					
	4. Lise Mezunu	218	427,51					
	5.Üniversite Mezunu	238	464,97					

Tablo 10 incelendiğinde ortaokul öğrencilerinin okul yaşam kalitesi puanlarının baba eğitim düzeyine göre anlamlı farklılık gösterdiği ($\chi^2= 21,458$; $p=.00$; $p<.05$) bulunmuştur. Farkın kaynağını belirlemek için yapılan parametrik

olmayan çoklu grup karşılaştırma testine göre baba eğitim düzeyi ortaokul mezunu olan öğrenciler ile baba eğitim düzeyi üniversite mezunu olanlar arasında baba eğitim düzeyi üniversite olanlar lehine anlamlı farklılık olduğu görülmektedir. Yine aynı şekilde baba eğitim düzeyi ilkokul mezunu olanlar ile baba eğitim düzeyi üniversite mezunu olanlar ve baba eğitim düzeyi lise mezunu olanlar arasında baba eğitim düzeyi üniversite mezunu olanlar arasında baba eğitim düzeyi üniversite olanlar lehine anlamlı farklılık olduğu görülmektedir. Okul yaşam kalitesinin alt boyutlarından öğretmenler boyutunun ise baba eğitim düzeyine göre anlamlı fark göstermediği ($\chi^2= 9,293$; $p=.054$; $p>.05$) görülmektedir. Okul yaşam kalitesinin öğrenciler alt boyutunun da baba eğitim düzeyine göre anlamlı farklılık gösterdiği görülmektedir ($\chi^2= 16,944$ $p=.00$; $p<.05$). Farkın kaynağını anlamak için yapılan parametrik olmayan çoklu grup karşılaştırma testine göre baba eğitim düzeyi lise mezunu olanlar ile baba eğitim düzeyi üniversite mezunu olanlar arasında baba eğitim düzeyi üniversite mezunu olanlar lehine ve baba eğitim düzeyi ilkokul mezunu olanlar ile baba eğitim düzeyi üniversite mezunu olanlar arasında baba eğitim düzeyi üniversite mezunu olanlar lehine anlamlı farklılıklar olduğu ortaya konmuştur. Okul yaşam kalitesinin okula yönelik duygular alt boyutunun baba eğitim düzeyine göre anlamlı fark gösterdiği görülmektedir ($\chi^2= 25,332$; $p=.00$; $p<.05$). Farkın kaynağını anlamak için yapılan parametrik olmayan çoklu grup karşılaştırma testine göre baba eğitim düzeyi ortaokul mezunu olanlar ile baba eğitim düzeyi üniversite mezunu olanlar arasında baba eğitim düzeyi üniversite mezunu olanlar lehine ve baba eğitim düzeyi ilkokul mezunu olan ile baba eğitim düzeyi üniversite mezunu olan öğrenciler arasında baba eğitim düzeyi üniversite mezunu olanlar lehine anlamlı farklılık olduğu görülmektedir. Okul yaşam kalitesinin okul yönetimi alt boyutunun ise baba eğitim düzeyine göre anlamlı fark göstermediği ($\chi^2= 3,009$; $p=.55$; $p>.05$) ortaya konmuştur. Son olarak okul yaşam kalitesinin statü alt boyutunun baba eğitim göre anlamlı fark gösterdiği bulunmuştur ($\chi^2= 9,721$; $p=.04$; $p<.05$). Farkın kaynağını anlamak için yapılan parametrik olmayan çoklu grup karşılaştırma testine göre ise gruplar arasındaki farkların anlamlı olmadığı görülmektedir.

4.2.7. Ortaokul Öğrencilerinin Okul Yaşam Kalitesinin Anne Eğitim Düzeyine Göre İncelenmesine İlişkin Bulgular

Araştırmanın alt problemlerinden ‘Ortaokul öğrencilerinin okul yaşam kalitesi anne eğitim düzeyine göre farklılık göstermekte midir?’ probleminin test edilmesi amacıyla Kruskal Wallis testi kullanılmış ve bulgular Tablo 11’de verilmiştir.

Tablo 11. Ortaokul Öğrencilerinin Okul Yaşam Kalitesinin Anne Eğitim Düzeyine Göre İncelenmesine İlişkin Kruskal Wallis Testi Sonuçları

	Anne Eğit. Düz.	n	SO	df	χ^2	p
Okul Yaşam Kalitesi	1. Okur yazar değil	16	383,38	4	5,710	.222
	2. İlkokul Mezunu	348	415,19			
	3.Ortaokul Mezunu	193	442,28			
	4. Lise Mezunu	156	431,92			
	5.Üniversite Mezunu	152	468,33			
Öğretmenler	1. Okuryazar değil	16	460,44	4	1,907	.753
	2. İlkokul Mezunu	348	421,12			
	3.Ortaokul Mezunu	193	447,25			
	4. Lise Mezunu	156	429,09			
	5.Üniversite Mezunu	152	443,23			
Öğrenciler	1. Okuryazar değil	16	447,59	4	2,238	.692
	2. İlkokul Mezunu	348	419,39			
	3.Ortaokul Mezunu	193	450,69			
	4. Lise Mezunu.	156	431,70			
	5.Üniversite Mezunu	152	441,48			
Okula	1. Okuryazar değil	16	367,03			
	2. İlkokul Mezunu.	348	419,68			

Yönelik Duygular	3.Ortaokul Mezun	193	424,63	4	7,598	.107
	4. Lise Mezun	156	434,61			
	5.Üniversite Mezun	152	479,42			
Okul Yönetimi	1. Okuryazar değil	16	368,09			
	2. İlkokul Mezun	348	422,61			
	3.Ortaokul Mezun	193	442,56	4	2,915	.572
	4. Lise Mezun	156	431,86			
	5.Üniversite Mezun	152	452,653 5,78			
Statü	1. Okuryazar değil	16	428,58			
	2. İlkokul Mezun	348	428,58			
	3. Ortaokul Mezun	193	436,58	4	9,989	.041*
	4. Lise Mezun	156	403,71			
	5.Üniversite Mezun	152	478,90			

Tablo 11 incelendiğinde ortaokul öğrencilerinin okul yaşam kalitesi puanlarının anne eğitim düzeyine göre anlamlı farklılık göstermediği ($\chi^2= 5,710$; $p=.22$; $p>.05$) bulunmuştur. Okul yaşam kalitesinin alt boyutlarından öğretmenler boyutunun da anne eğitim düzeyine göre anlamlı fark göstermediği ($\chi^2= 1,907$; $p=.753$; $p>.05$) görülmektedir. Benzer şekilde okul yaşam kalitesinin öğrenciler alt boyutunun da anne eğitim düzeyine göre anlamlı farklılık göstermediği görülmektedir ($\chi^2= 2,238$ $p=.69$; $p>.05$). Okul yaşam kalitesinin okula yönelik duygular alt boyutunun da anne eğitim düzeyine göre anlamlı fark göstermediği görülmektedir ($\chi^2= 7,598$; $p=.10$; $p>.05$). Farkın kaynağını anlamak için yapılan parametrik olmayan çoklu grup karşılaştırma testine göre ise gruplar arasındaki anlamlı farkın ortadan kalktığı yani anlamlı bir fark olmadığı görülmektedir.

Okul yaşam kalitesinin okul yönetimi alt boyutunun da anne eğitim düzeyine göre anlamlı fark göstermediği ($\chi^2= 2,915$ $p=.57$; $p>.05$) ortaya konmuştur.

Son olarak okul yaşam kalitesinin statü alt boyutunun ise anne eğitim göre anlamlı fark gösterdiği bulunmuştur ($\chi^2= 9,989$; $p=.04$; $p<.05$). Farkın kaynağını anlamak için yapılan parametrik olmayan çoklu grup karşılaştırma testine göre ise gruplar arasındaki farkların anlamlı olmadığı görülmektedir.

BÖLÜM 5

5.1.SONUÇLAR

5.1.2. Ortaokul Öğrencilerinin Okul Yaşam Kalitesinin Cinsiyete İlişkin Sonuç ve Tartışma

Ortaokul öğrencilerinin okul yaşam kalitesi ve okula yönelik duygular boyutunda cinsiyete göre farklılaşmadığı; öğretmen, öğrenci, okul yönetimi ve statü boyutunda ise anlamlı şekilde farklılaştığı ortaya çıkmıştır.

Gürler (2019) çalışmasında ise öğrencilerin okula yönelik duygular ve statü puanlarının cinsiyete göre anlamlı bir biçimde farklılaşmadığı sonucuna ulaşırken öğretmenler boyutunun puanlarının cinsiyete göre istatistiksel olarak anlamlı bir biçimde farklılaştığını belirtmektedir. Yapılan bu çalışmada ise aynı şekilde cinsiyete göre anlamlı farklılaşma olduğu görülmektedir. Yıldız (2019) öğrencilerin okul yönetimi boyutunda cinsiyetlere göre anlamlı farklılık olduğunu bulurken yapılan bu çalışmada da okul yönetimi boyutunda anlamlı farklılık olduğu ortaya çıkmıştır. Ancak diğer alt boyutlarda cinsiyete göre fark bulunmadığını ortaya çıkarmıştır. Karalar (2017), okul yaşam kalitesi algılarının cinsiyete göre farklılaştığını ve kız öğrencilerinin erkek öğrencilere göre okul yaşam kalitesi algısının daha olumlu olduğunu ortaya çıkarmıştır.

5.1.3.Ortaokul Öğrencilerinin Okul Yaşam Kalitesinin Okul Türüne İlişkin Sonuç ve Tartışma

Yapılan bu çalışmada okul yaşam kalitesinin okul türüne göre anlamlı farklılaştığı bulunmuştur. Bu anlamlı farklılığın ise özel okullar lehine olduğu görülmektedir.

İlmen (2010), Özdemir (2012) ve Sarı vd (2007) yapmış oldukları çalışmalarında okul yaşam kalitesi ve tüm boyutlarının anlamlı şekilde farklılaştığını belirtmişlerdir. Başka benzer bir çalışmada Pelendecioğlu (2011) Zorbalık statülerinin okul türüne göre dağılımı istatistiksel olarak farklılaştığı görülür. Yapılan çalışmalardan elde edilen bulgulara göre özel okullardaki eğitimin kalitesi ve okulun öğrencilere sunmuş olduğu imkanlar öğrencilerin okul yaşam kalitesini olumlu etkilemektedir diyebiliriz.

5.1.4.Ortaokul Öğrencilerinin Okul Yaşam Kalitesinin Okul Yerine İlişkin Sonuç ve Tartışma

Yapılan bu çalışmada okul yaşam kalitesinin alt boyutlarından olan öğretmenler boyutunun okul yerine göre anlamlı fark göstermediği, diğer alt boyutları olan öğrenciler ve okula yönelik duygular boyutunun anlamlı farklılık gösterdiği bulunmuştur. İnal (2009) il merkezinden uzak okullarda; okul yaşam kalitesi, okula yönelik duyguları, öğretmenler, okuldaki sosyal etkinlikler, okul yönetimi boyutlarının anlamlı farklılığın daha yüksek olduğunu ortaya çıkarmıştır. Yapılan çalışmalardan elde edilen bulgulara göre il merkezinden uzakta olan okulların fiziksel yönden ve imkanlar açısından yetersiz olması öğrencilerin eğitim kalitesini ve okula yönelik duygularını olumsuz etkilediğini söyleyebiliriz.

5.1.5.Ortaokul Öğrencilerinin Okul Yaşam Kalitesinin Sınıf Düzeyine İlişkin Sonuç ve Tartışma

Yapılan bu çalışmada genel olarak sınıf düzeyi yükseldikçe okul yaşam kalitesinin alt boyutlarından olan öğretmenler, öğrenciler, okula yönelik duygular ve okul yönetimi boyutlarında anlamlı farklılık gösterip statü boyutunda ise anlamlı farklılaşma olmadığı tespit edilmiştir.

Sarı, Örtünç ve Erceylan (2007), yapmış oldukları çalışmalarında sınıf düzeyinin yükseldikçe okul yaşam kalitesinin de yükseldiği bulgusuna ulaşmışlardır.

Karabey(2017), yapmış olduğu çalışmasında okul yaşam kalitesinin sınıf düzeyi küçük sınıflar lehine anlamlı farklılıklar olduğunu saptamıştır. Durmaz (2008), lise öğrencilerinin yaşam kalitesine ilişkin algılarının cinsiyete göre öğretmen-öğrenci iletişimi ve okula yönelik boyutlarında farklılaştığını ortaya çıkarmıştır. Elitok Kesici (2010), lisedeki öğrencilerin yaşam kalitesi algısının statü boyutu hariç diğer boyutlarda sınıf düzeyine göre anlamlı bir şekilde farklılık gösterdiğini ve sınıf seviyesi yükseldikçe okul yaşam kalitesi algısı da düşmektedir bulgusunu ortaya çıkarmıştır. Günelan (2018), yapmış olduğu çalışmasında ortaokul öğrencilerinin okul yaşam kalitesinde sınıf düzeyine anlamlı farklılaşma olduğunu saptamıştır.

5.1.6. Ortaokul Öğrencilerinin Okul Yaşam Kalitesinin Not Ortalamasına İlişkin Sonuç ve Tartışma

Yapılan bu çalışmada ortaokul öğrencilerinin okul yaşam kalitesi puanlarının not ortalamasına göre anlamlı farklılık gösterdiği bulunmuştur. Okul yaşam kalitesinin alt boyutlarından öğretmenler, öğrenci, okula yönelik duygular, okul yönetimi ve statü boyutlarında anlamlı farklılıklar gösterdiği ortaya konmuştur.

Ghotra vd (2015), yapmış olduğu çalışmasında akademik başarı yönünden başarılı olan öğrencilerin okul yaşam kalitesinin de istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde yüksek olduğunu ortaya çıkarmıştır. İlmen (2010), Erden ve Erdem (2013), yapmış oldukları çalışmalarda akademik yönden başarılı olan öğrencilerin okul yaşam kalitesine ilişkin algılarının anlamlı bir biçimde daha yüksek olduğunu saptamışlardır. Başka bir çalışmada ise Hallinan (2008), okuluna karşı olumlu duygular besleyen öğrencilerin akademik başarı gösterdiklerini; okulu bırakma, okuldan kaçma gibi sorunların daha az yaşandığını belirtmektedir. Yapılan çalışmalardan hareketle not ortalaması düşük olan öğrenciler öğretmenleri tarafından az ilgiye maruz kaldıklarını, arkadaşlarıyla olan ilişkilerinin de olumsuz etkilendiğini söylenebilir. Bu durumlara maruz kalan öğrencinin ise okuldaki statüsü zarar göreceğinden okula karşı olumsuz duygular besleyerek zamanla kendini ortamdaki soyutlayabileceği belirtilebilir.

5.1.7. Ortaokul Öğrencilerinin Okul Yaşam Kalitesinin Baba Eğitim Düzeyine İlişkin Sonuç ve Tartışma

Yapılan bu çalışmada ise ortaokul öğrencilerinin okul yaşam kalitesi puanlarının baba eğitim düzeyine göre anlamlı farklılık bulunmuştur. Okul yaşam kalitesinin alt boyutlarından öğretmenler, öğrenciler ve okul yönetimi boyutunun baba eğitim düzeyine göre anlamlı farklılık çıkmamıştır. Son olarak okul yaşam kalitesinin statü alt boyutunun baba eğitim durumuna göre anlamlı fark gösterdiği bulunmuştur.

Durmaz (2008), Karalar (2017), yaptığı çalışmada baba eğitim düzeyine göre öğrencilerin okul yaşam kalitesi algılarında anlamlı fark bulamadıklarını belirtmişlerdir

5.1.8. Ortaokul Öğrencilerinin Okul Yaşam Kalitesinin Anne Eğitim Seviyesine İlişkin Sonuç ve Tartışma

Yapılan bu çalışmada ise ortaokul öğrencilerinin okul yaşam kalitesi puanlarının anne eğitim düzeyine göre anlamlı farklılık göstermediği ortaya çıkmıştır. Ayrıca okul yaşam kalitesinin alt boyutlarından öğretmenler, öğrenci, okula yönelik duygular, okul yönetimi boyutunda da anlamlı farklılaşmadığı ancak statü boyutunda anlamlı fark olduğu tespit edilmiştir.

Durmaz (2008); Karalar (2017); Karabey (2017), tarafından yapılan araştırmalarda okul yaşam kalitesi algıları ile anne eğitim düzeyi arasında bu çalışmada da olduğu gibi anlamlı fark bulmadıklarını saptamışlardır. Ancak Alaca (2011) ve Türkoğlu'nun (2012), yaptığı çalışmalarda ise öğrencilerin okul yaşam kalitesi algılarının anne eğitim düzeyine göre anlamlı biçimde farklılaştığını ortaya çıkarmıştır.

5.1. ÖNERİLER

5.1.1. Uygulamaya Yönelik Öneriler

- Öğrencilerin gittikleri okullara göre de okul yaşam kalitesinin değiştiği görülmektedir. Bu sonuçtan yola çıkarak özel okullarda eğitim kalitesinin daha iyi olduğunu, eğitim-öğretim ortamlarının devlet okullarına göre daha elverişli ve ilgi çekici olduğunu söyleyebiliriz. Bu nedenle, okulların şartlarının birbirine yakın hale getirilmesi gerekir. Okul yaşam kalitesi daha yüksek olan okulların, okul yaşam kalitesi daha düşük olan okullar için örnek teşkil edebilecek çalışmalarına yer verilebilir.
- Öğrencilerin okul yaşam kalitesinin okulun bulunduğu yere göre öğrenciler alt boyutunda anlamlı farklılık gösterdiği ortaya çıkmıştır. Çünkü köy okullarında öğrenim gören öğrencilerle merkez okullarda öğrenim gören öğrencilerin ihtiyaçlarına ulaşma durumları aynı olmayabilir. Köylerde öğrencilerin imkanları daha kısıtlı olma ihtimali düşünüldüğünden bu durum öğrencilerin okul yaşam kalitesini olumsuz etkilemektedir. Bu nedenle okulun bulunduğu çevre öğrencinin ihtiyaçları doğrultusunda tekrardan düzenleme yapılarak bu farklılığın ortadan kaldırılması sağlanabilir.
- Öğrencilerin sınıf düzeyine göre öğretmenler ve okula yönelik duygular boyutunda anlamlı farklılık olduğu ve bu farklılığın sınıf düzeyi düştükçe anlamlı farklılığın arttığı ortaya çıkmıştır. Buradan anlaşıldığı üzere sınıf düzeyi arasındaki farklılığın giderilmesinde öğretmenlerin etkili olduğunu söyleyebiliriz. Bu farklılığın giderilmesinde sınıf düzeyi fark etmeden öğretmenlerin öğrencilere eşit davranması ve aynı oranda ilgilenmesi gerekir.
- Öğrencilerinin okul yaşam kalitelerinin not ortalamasına göre farklılaştığı ortaya çıkmıştır. Not ortalaması düşük olan öğrencilerin okul yaşam kalitesi algısı diğerlerine göre daha düşüktür. Bu durumun düzeltilmesi ve not ortalaması düşük olan öğrencilerin öğretmenleri tarafından takip edilip ilgi gösterilmesi gerekmektedir. Öğrencilerin okul yaşam kalitesini etkileyen önemli unsurlardan biri de öğretmenlerdir. Öğretmenleri tarafından kendisine ilgi gösterildiğini hisseden öğrenci, ders başarısını arttırmak için

çalayacaktır. Bu durumda okul yaşam kalitesini olumlu yönde etkileyecektir.

5.1.2. Araştırmacılara Yönelik Öneriler

- Bu çalışma Öğretim kademelerinde sadece Karaman'da 12 ortaokul ve birer şubeyle araştırma sınırlı tutulmuştur. Araştırmacılar bu durumu farklı illerde, daha çok okul ve birden fazla şube üzerinde gerçekleştirebilirler.
- Bu çalışmada sadece öğrenci görüşlerine yer verilmiştir. Öğretmen ve veli görüşlerine de yer verilerek yeni çalışmalar yapılması katkı sağlayabilir.
- Bu çalışma ilkokul ve lise düzeylerindeki okullara da uygulanabilir.

KAYNAKÇA

- Adıgüze, Y, Karadaş, H. (2013). Ortaöğretim Öğrencilerinin Okula İlişkin Tutumlarının Devamsızlık Ve Okul Başarıları Arasındaki İlişki. Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi,10(1),49-67.
<https://dergipark.org.tr/tr/pub/yyuefd/issue/13705/165929>
- Ahmadi, F. ve Mohamadi, S. (2013). “Examination relationship between the Quality of School Life and Burnout”. *Interdisciplinary Journal of Contemporary Research in Business*, 5(2), 73-79.
- Alaca, F. (2011). İki Dilli Olan ve Olmayan Öğrencilerde Okul Yaşam Kalitesi Algısı Ve Okula Aidiyet Duygusu İlişkisi. Yüksek Lisans Tezi, Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Adana
- Alp, İ. (2017). Ortaokul Öğrencilerinin Bireysel Değerleri ile Okul Kültürüne İlişkin Algılarının İncelenmesi. Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul
- Alsaç, D. (2019). İlkokul Öğrencilerinde Okulda Pozitif Yaşantıların ve Okul Yaşam Kalitesinin Okul Doyumu Üzerindeki Etkisinin Araştırılması. Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul
- Artvinli, E. (2007). 2005 Coğrafya Öğretim Programı Öğretmenler Açısından Uygulanabilirlik Düzeyi. Erzurum, Türkiye: Doktora Tezi. Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Arseven, A, D. (2001). Alan Araştırma Yöntemi (İlkeler Teknikler Örnekler). Ankara: Gündüz Eğitim Yayıncılık
- Atik, S. (2016). Akademik Başarının Yordayıcıları Olarak Öğretmene Güven, Okula Karşı Tutum, Okula Yabancılaşma ve Okul Tükenmişliği. Doktora Tezi, İnönü Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Malatya
- Bahşi, A. (2019). Uzaktan ve Örgün Eğitim Öğrencilerinin Eğitsel Düşünce ve Uygulamaları. Yüksek Lisans Tezi, Fırat Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Elazığ
- Başaran, İ. E. (1991). Örgütsel davranış. (İkinci baskı). Ankara: Gül Yayınevi.

- Başaran, İ. Ethem (1983). *Eğitime Giriş* (1.Basım). Ankara: Kadioğlu Matbaası.
- Bilgiç, S. ve Sarı, M. (2010). “İlköğretim Öğrencilerinin Okul Yaşam Kalitesi ve Empatik Sınıf Atmosferi Algıları”. *Eğitim Bilimleri ve Uygulama*, 9 (17), 119.
- Bilgiç, S. (2009). *İlköğretim Öğrencilerinde Okul Yaşam Kalitesi Algısının Arkadaşlara Bağlılık ve Empatik Sınıf Atmosferi değişkenleriyle İlişkinin İncelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Adana
- Bilgin, E. (2009). *Okul Yöneticilerinin, Okul Kültürünün Oluşturulması, Sürdürülmesi ve Değiştirilmesindeki Rolü (İstanbul İli Bahçelievler İlçesi Örneği)*. Yüksek Lisans Tezi, Başkent Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul
- Bilgin, Y. N. (2018). *Lise Öğretmenlerinin İş Yeri Arkadaşlık ve Okul Kültürü Algıları Arasındaki İlişki*. Yüksek Lisans Tezi, Aydın Adnan Menderes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Aydın
- Büyükkaragöz, S., Çivi, C. (1999). *Genel Öğretim Metotları (Öğretimde Planlama ve Uygulama)* (10. Basım). İstanbul: Beta Yayınları.
- Büyüköztürk, Ş., Çakmak, K. E., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş. ve Demirel, F. (2018). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri*, Pegem Akademi: Ankara
- Büyüköztürk, Ş. (2005). Anket Geliştirme. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 3 (2), 133-151
- Cihan, N. (2014). Okullarda Değerler Eğitimi ve Türkiye’deki Uygulamaya Bir Bakış. *International Periodical For The Languages, Literature And History Of Turkish Or Turkic*, Volume 9/2, P. 429-436
- Çağlayan, A. (2003), *Eğitimde Yönetim, Yönetimde Kalite, Eğitim Hizmetleri*, Bilge Yayıncılık ,İstanbul, s.13
- Çalık, T. ve Kurt, T. (2010). Okul İklimi Ölçeği’nin Geliştirilmesi. *Eğitim ve Bilim Dergisi*, 35(157), 167-180.
- Çamur, E. (2006). *Liselerde Öğrenme İklimine İlişkin Yönetici, Öğretmen, Veli ve Öğrenci Görüşleri*. Yüksek Lisans Tezi, Ege Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir
- Çandar, H. (2007). *İlköğretim Birinci Kademe Derslerinde Uygulanan Yapılandırmacı Yaklaşımın Sınıf Yönetimine Etkisi*. Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara

- Dönmez, Ş.(2016). Ortaokul Öğrencilerinde Okul İklimi, Okula Bağlılık ve Okul Yaşam Kalitesi Algısının Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi. Yüksek Lisans Tezi, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Muğla
- Duraklı, H.(2019).Öğrencilerin Lise Yaşam Kalitesi Algıları İle Okula Bağlılık Düzeyleri Arasındaki İlişki. Yüksek Lisans Tezi, Anadolu Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eskişehir
- Durmaz, A. (2008). Liselerde Okul Yaşam Kalitesi (Kırklareli İli Örneği). Yüksek Lisans Tezi, Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Edirne
- Duruhan, K. (2004), Türkiye’de Okulda Geleneksel Anlayış ve Yöntemlerle İnsan yetiştirmenin Olumsuz Etkileri, XIII. Ulusal Eğitim Bilimleri Kurultayı, 6-9 Temmuz İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Malatya
- Ekiz, D. (2015). Bilimsel araştırma yöntemleri. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Elitok Kesici, A. (2010). Ortaöğretim Öğretmenlerinin Sınıf İçi İletişimde Kullandıkları Örtük Programın Özellikleri. Doktora Tezi, Adnan Menderes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Aydın
- Erten, H. (2009). İlköğretim 6., 7. Ve 8. Sınıf Din Kültürü Ve Ahlak Bilgisi Programındaki Ahlak Ünitelerine Yapılandırmacı Eğitim Açısından Bir Yaklaşım. Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya
- Eroğlu, E. (2015). Geçmişten Günümüze Sosyal Normlar. Akademik Bakış Dergisi, Sayı: 50, S.299-308
- Erden, A. ve Erdem, M. (2013). “İlköğretim Okullarında Okul Yaşamı Kalitesi: Van İli Örneği”, *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi* (H. U. Journal of Education) 28(3), 151-165.
- Fidan (2012), Okulda Öğrenme ve Öğretme, (3. Baskı). Ankara: Pegem Akademi
- Ghotra, S., McIsaac, J-L D., Kirk, S.F. L. ve Kuhle, S. (2015). “Validation of the “Quality of Life in School” instrument in Canadian elementary school students”, *PeerJ*, 4: e1567.
- Gordan, J.R. Organizational Behavior, Allyn and Becon, 1993.
- Göldağ, B. (2015). Orta Öğretim Kurumlarında Okul Kültürü Yoluyla Değerler Eğitimi (Malatya İli Örneği). Doktora Tezi, İnönü Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Malatya

- Gönen, E. (2010). Örgüt kültürü ve İNG bank örneği. Yüksek Lisans Tezi, Niğde Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Niğde.
- Görücü, V. & Uçar, M. (2015). Paydaşlar, etkileşimler, sosyal sorumluluk yönüyle örgüt teorilerinin analizi. Bitlis Eren Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 4(2), 107-124.
- Günalan (2018). Ortaokul Öğrencilerinin Okul Yaşam Kalitesini, Okula Aidiyet Duygusunu Ve Okul İklimini Neler Etkilemektedir. Yüksek Lisans Tezi, Adnan Menderes Üniversitesi Sosyal Bilimleri Enstitüsü, Aydın
- Gür, T., Dilci, T., Arseven, A., (2013). Geleneksel Yaklaşımdan Yapılandırmacı Yaklaşımına Geçişte Öğretmen Adaylarının Görüş ve Değerlendirmeleri; Bir Söylem Analizi. Karadeniz Uluslararası Bilimsel Dergi,0(18), 123-135
- Gürler, İ. (2019). Ortaokullarda Okul Yaşam Kalitesinin Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi. Yüksek Lisans Tezi, Kafkas Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kars
- Gürsel, D. (2016). Ortaokullarda Örgüt Kültürünün Yönetici ve Öğretmenlerin İş Tatminine Etkisi. Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Aydın Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul
- Güvenç, B. (2004). Kültürün ABC'si (3.Basım). İstanbul: YKY Yayınları.
- Hallinan, T. M. (2008). Teacher influences on students' attachment to school. *Sociology of Education*, 81(3), 271–283.
- Işık, H. (2017). Ortaokullarda Okul Kültürünün İncelenmesi. Yüksek Lisans Tezi, Yıldız Teknik Üniversitesi ve İstanbul Aydın Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüleri, İstanbul
- İlmen, E. (2010). Okul Grubunun Okul Yaşam Kalitesi ve Akademik Başarı Üzerindeki Etkisi. Yüksek Lisans Tezi, Yüzüncü Yıl Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Van
- İnal, U. (2009). Adana İl Sınırları İçerisindeki Yatılı İlköğretim Bölge Bulunan Öğretmen ve Öğrencilerin Okul Yaşam Kalitesi Algılarının İncelenmesi. Yüksek Lisans Tezi, Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Adana
- Jaavall, I. M. H. (2007). "Quality of School Life for Working Students: A Study Conducted among Working Students of 8th Grade in a Primary School in Addis

Ababa, Ethiopia”. Department of Special Needs Education, Faculty of Education, University of Oslo, Norway.

Kalaycı, H. ve Özdemir, M. (2013). “Lise Öğrencilerinin Okul Yaşamının Niteliğine İlişkin Algılarının Okul Bağlılıkları Üzerine Etkisi”, GÜJGEF 33(2): 293-315.

Karabey, M. (2017). Sivas İl Merkezinde Lise Öğrencilerinde Okul Yaşam Kalitesi ve İlişkili Faktörler. Yüksek Lisans Tezi, Cumhuriyet Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Sivas

Karalar, M. (2017). Ortaokul Öğrencilerinin Okul Yaşam Kalitesi Algısı ile Meslek Kararı Verme Yetkinliği Arasındaki İlişki. Yüksek Lisans Tezi, On dokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Samsun

Karasar, N. (2012). Bilimsel araştırma yöntemleri. Nobel: Ankara

Kaya, S.(2019). Ortaokul 7. Sınıf Rasyonel Sayılar Konusunun Öğretiminde Kavram Haritası Kullanımının Öğrencilerin Akademik Başarısına ve Tutumuna Etkisi. Yüksek Lisans Tezi, Fırat Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Elazığ

Kerski, J.J. (2000) The implementation and effectiveness of Geographic Information Systems Technology and Methods in Secondary Education, Colorado: University of Colorado, Department of Geography.

Korkmaz, G. (2009). İlköğretim Okullarında Görev Yapan Öğretmenlerin Okul Yaşam Kalitesini Algılama Düzeyleri ve Mesleki Tutumlarının İncelenmesi. Yüksek Lisans Tezi, Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Adana

Koyun, H. M. (2015). Velilerin Eğitimde Hizmet Kalite Beklentileri ve Beklentilerinin Karşılama Düzeyinin İncelenmesi, Yüksek Lisans Tezi, Türk Hava Kurumu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Bilecik

Uluskan Bayındır, S. (2010). Atatürk’ün Sosyal ve Kültürel Politikaları (1.Basım). Ankara: Korza Basım

Leonard, C. A. R. (2002). Quality of school life and attendance in primary schools.Yayımlanmış Doktora Tezi, Australia: University of Newcastle Faculty of Education and Arts.

MEB (Milli Eğitim Bakanlığı), MEB İlköğretim Genel Müdürlüğü Brifing Dosyası, Ankara, 1999

MEB. (2009a). İlköğretim hayat bilgisi (1-5. sınıflar) Öğretim Programı. Ankara: Devlet Kitapları Müdürlüğü Basım Evi

- Oğulluk, H. (2010). Ortaöğretim Kurumlarında Örgüt Kültürü (Tokat İli Örneği). Yüksek Lisans Tezi, Gaziosmanpaşa Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Tokat
- Prasastianingrum, N. E. ve Rusmawati, D. (2014). “Hubungan Antara Quality Of School Life Dengan Motivasi Belajar Pada Siswa Kelas Xi Sma Islam Sultan Agung 1 Semarang”. *Empati*, 3(2), 1-12.
- Önder, F. C. ve Sarı, M. (2012). “Bullying and Quality of School Life among Elementary School Students”, *Elementary Education Online*, 11(4), 897914.
- Ozankaya, Özer (1982). *Toplumbilimine Giriş*. Ankara: Sevinç Yayınları.
- Özdemir, S. (2012). İlköğretim Okullarında Okul Kültürü ile Örgütsel Sağlık Arasındaki İlişki, *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 18 (4), 599-620
- Özden, Y. (2003). *Öğrenme ve Öğretme (7.Basım)*. Ankara: Pegem Yayıncılık
- Özmen, H. ve Ekiz, D. (2018). *Eğitim Bilimine Giriş (3. Baskı)*. Ankara: Pegem Akademi
- Palancıoğlu, Ö.V.(2019). 4.Sınıf Öğrencilerinin Okul Kültürü Algılarının Bazı Değişkenler Bakımından İncelenmesi. Yüksek Lisans Tezi, İnönü Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Malatya
- Pelendecioğlu, B. (2011). Lise Öğrencilerinde Zorbalık Olgusunun okul Yaşam Kalitesi ve Empati Değişkenleri Bakımından İncelenmesi. Yüksek Lisans Tezi, Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Bolu
- Polat, H. (2008). İlköğretim 1. Kademe Öğretmen, Öğrenci ve Velilere Göre Eğitim, Okul, Öğrenci, Öğretmen, Çocuk Kavramlarına İlişkin Görüşlerinin Yapılandırmacı Eğitim Anlayışına Göre Değerlendirilmesi. Doktora Tezi, Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü
- Sabuncuoğlu, Z. ve Tuz, M. (2001). *Örgütsel Psikoloji. (3.Baskı)*. Bursa: Ezgi Kitabevi.
- Saphier, J. and King M. (1985). Good Seeds Grow in Strong Culture. *Educational Leadership*. 42(6), 67–74
- Sarı, M.(2007). Demokratik Değerlerin Kazanımı Sürecinde Örtük Program: Düşük ve Yüksek “Okul Yaşam Kalitesine Sahip İki İlköğretim Okulunda Nitel Bir Çalışma. Doktora Tezi, Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Adana

- Sarı, M. (2012). Empatik sınıf atmosferi ve arkadaşlara bağlılık düzeyinin lise öğrencilerinin okul yaşam kalitesine etkisi. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi [Educational Administration: Theory and Practice]*, 18(1), 95-119.
- Sarı, M., Ötünç, E. ve Erceylan, H. (2007). "Liselerde Okul Yaşam Kalitesi: Adana İli Örneği". *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 50, 297-320.
- Sarı, M ve Cenkseven, F (2008), İlköğretim öğrencilerinde okul yaşam kalitesi ve benlik kavramı, *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi Cilt:5, Sayı: 2*.
- Sözen, E. (2018). 10. Sınıf Coğrafya Dersi Öğretim Programında (2005) Yer Alan Kazanımlara, Öğretme-Öğrenme ve Ölçme-Değerlendirme Süreçlerine İlişkin Öğretmen Görüşleri (2005). *Turkish Studies*. 13(27), 1305-1322.
- Sözen, E. (2019). High School Students' Views and Attitudes towards Geography Courses in Turkey. *Review of International Geographical Education Online (RIGEO)*, 9(2), 458-478. Retrieved from <http://www.rigeo.org/vol9no1/Number1Spring/RIGEO-V9-N2-10.pdf>
- Sözen, E. ve Ada, S. (2018). 2005 ve 2018 4. sınıf sosyal bilgiler dersi öğretim programlarının (SBDÖP) karşılaştırılması. *Anadolu Eğitim Liderliği ve Öğretim Dergisi*, 6 (1), 53-71.
- Şahin, G. (2016). Öğretmenlerin Algıladıkları Okul Kültürü ile Yaratıcı Kişilik ve Yaratıcı Çevre İlişkilerinin İncelenmesi. Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul
- Şahin, M. (2013). Okul Kültürünün Bir Ögesi Olarak Okul Törenleri. *Dergipark*, Sayı (199), 169-185
- Şimşek, Y. (2003). Okul Müdürlerinin İletişim Becerileri ile Okul Kültürü Arasındaki İlişki. Doktora Tezi, Anadolu Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eskişehir.
- Şirin, F. (2012). Okul ve özellikleri. İçinde S. Özdemir, (Ed.). *Türk eğitim sistemi ve okul yönetimi* (ss. 50). Ankara: Nobel Yayıncılık.
- Şişman, M. (2002). *Örgütler ve Kültürler*. Ankara: Pegem A Yayıncılık
- Tangen, R. (2009). Conceptualizing Quality Of School Life From Pupils' Perspectives: A Four Dimensional Model. *International Journal Of Inclusive Education*, 13(8), 829-844.
- TDK (2019), <http://www.tdk.gov.tr> sitesinden 23 Ekim 2019 tarihinde erişilmiştir.

Tulunay Ateş, Ö. (2017). Türkiye’de Değerler Eğitimi Uygulamalarının Öğrencilere Kazandırılması İstenen Olumlu Özellikler Üzerindeki Etkisi. *Değerler Eğitimi Dergisi* Cilt 15, No. 34, 41-60,

Türk Dil Kurumu, <http://www.tdk.gov.tr> sitesinden 24 Ekim 2019 tarihinde erişilmiştir.

Türkoğlu, G. (2012). İlköğretim Okulu Öğrencilerinin Okul Yaşam Kalitesine Algıları. Yüksek Lisans Tezi, Akdeniz Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Antalya

Unutkan, A.G. (1995), İşletmelerin yönetimi ve örgüt kültürü, İstanbul: Türkmen Kitapevi

Unutkan, G.A. İşletmelerin Yönetimi ve Örgüt Kültürü, Türkmen Kitapevi, İstanbul, 1995.

Uzun, N. ve Sağlam, N. (2006). Orta Öğretim Öğrencileri İçin Çevresel Tutum Ölçeği Geliştirme ve Geçerliliği. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*. 30, 240–250

Weintraub, N. ve Erez, A. B-H. (2009). “Quality of Life in School (QoLS) Questionnaire: Development and Validity”. *The American Journal of Occupational Therapy*, 63(6), 724-731.

Verkuyten, M. ve Thijs, J. (2002). “School Satisfaction Of Elementary School Children: The Role Of Performance, Peer Relations, Ethnicity And Gender”, *Social Indicators Research* 59: 203–228.

Yaprak Kaya, Ö. (2015). Örgüt Kültürü ve Örgütsel Vatandaşlık Davranışı İlişkisi (Balıkesir İli Merkez İlçe Örneği). Yüksek Lisans Tezi, Balıkesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Balıkesir

Yeşil, R., Aydın, D. (2007). Demokratik Değerlerin Eğitiminde Yöntem ve Zamanlama. *Türkiye Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 11 (2), 65-84.

Yeşilyurt, Z.C. (2011), Türkiye’de Çocukları Okul Öncesi Eğitim Kurumlarına Devam Eden Ebeveynlerin Okul Öncesi Eğitim Kurumlarından Beklentileri ve Okul Öncesi Eğitim Kurumlarının Bu Beklentileri Karşılama Durumları, Yüksek Lisans Tezi, Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Denizli

Yetim Azmi, A., Göktaş, Z. (2004). Öğretmenin Mesleki ve Kişisel Nitelikleri. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, Cilt (12), s. 541-550

Yıldız, E. (2019). Okul Yaşam Kalitesi Algısı, Okula Aidiyet Duygusu ve Direnç Davranışları: Ortaokul Öğrencileri Üzerinde Bir İnceleme. Yüksek Lisans Tezi, Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Adana

Yılmaz, K. (2007). İlköğretim Okulu 6., 7. Ve 8. Sınıf Öğrencilerinin Okul Yaşamının Niteliğine İlişkin Görüşleri. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 15(2), 485-490.

Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2013). Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri (9. Baskı). Ankara: Seçkin.

EKLER

T.C.
KARAMAN VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

sayı : 99371540-44-E.23162669
Konu : Araştırma İzni

22.11.2019

DÜZCE ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜNE
(Sosyal Bilimler Enstitüsü)

- İlgi: a) 06.11.2019 tarih ve 19282 sayılı yazınız.
b) Valilik Makamının 22.11.2019 tarih ve 23098350 sayılı yazısı.
c) 22.08.2017 tarih ve 2017/25 sayılı genelge.

İlgi (a) yazınızla; Düzce Üniversitesi Sosyal Bilimleri Enstitüsü Temel Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı Tezli Yüksek Lisans Programı öğrencisi Canan ÇEVİK'in "Ortaokullarda Okul Yaşam Kalitesinin Öğrenci Görüşlerine Göre Değerlendirilmesi (Karaman İli Örneği)" konulu tez çalışması kapsamında Karaman İl Merkez ve İlçelerinde bulunan özel ortaokul, resmi ortaokul ve resmi imam hatip ortaokulu öğrencilerine yönelik çalışma yapmak istemektedir.

Müdürlüğümüze bağlı ilgi (a) yazıda adı geçen tez çalışması için Karaman İl Merkez ve İlçelerinde bulunan özel ortaokul, resmi ortaokul ve resmi imam hatip ortaokulu öğrencilerine yönelik çalışma isteği Valilik Makamının ilgi (b) onayı ile uygun görülmüştür. Onayda belirtilen şartların uygulanması halinde çalışma yapılması hususunda; Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Mehmet ÇALIŞKAN
İl Millî Eğitim Müdürü

Kişisel Bilgi Formu	
Cinsiyetiniz	Kız ☐ Erkek ☐
Okul Türünüz	Özel ☐ Devlet ☐
Sınıf Düzeyiniz	5.Sınıf ☐ 6. Sınıf ☐ 7.Sınıf ☐ 8. Sınıf ☐
Geçen Dönemki Not Ortalamanız	0-70 ☐ 70-84 ☐ 85-100 ☐
Babanızın Eğitim Durumu	Okur-yazar değil ☐ İlkokul mezunu ☐ Ortaokul mezunu ☐ Lise mezunu ☐ Üniversite mezunu ☐
Annenizin Eğitim Durumu	Okur-yazar değil ☐ İlkokul mezunu ☐ Ortaokul mezunu ☐ Lise mezunu ☐ Üniversite mezunu ☐

OKUL YAŞAM KALİTESİ ÖLÇEĞİ (OYKO)

Değerli öğrenciler, aşağıdaki ifadeler, okulunuzdaki yaşamın çeşitli boyutlarıyla ilgilidir ve bu boyutlar hakkındaki görüşleriniz araştırılmaktadır. Ölçek sonuçları, yalnızca bu konudaki görüşlerinizi belirlemek için kullanılacak, başka hiçbir amaç için bu sonuçlardan yararlanılmayacaktır. Lütfen ifadeleri dikkatle okuduktan sonra, (1) Kesinlikle Katılmıyorum, (2) Katılmıyorum, (3) Biraz Katılıyorum, (4) Katılıyorum ve (5) Kesinlikle Katılıyorum seçeneklerinden size en uygun olanı X ile işaretleyiniz. Lütfen hiçbir maddeyi boş bırakmayınız.		1. Kesinlikle Katılmıyorum	2. Katılmıyorum	3. Biraz Katılıyorum	4. Katılıyorum	5. Kesinlikle Katılıyorum
1	Okulumu diğer okullardan daha çok beğeniyorum.					
2	Müdürümüzün okulumuzu geliştirmek/güzelleştirmek için çok çaba gösterdiğine inanıyorum.					
3	Bu okulda öğretmenlerin çoğu, öğrencilerin görüşlerine değer vermez.					
4	Öğrencilerin çoğu birbirine kırıncı davranmaktadır.					
5	Okuldaki arkadaşlarım arasında önemli bir yerim vardır.					
6	Müdür, okulumuzla ilgili kararları verirken öğrencilerin de fikrini sorar.					
7	Okulumdaki öğretmenlerin çoğu, en ufak bir şeyde bile kızıp bağırmaya başlıyor.					
8	Okulumda, başkalarını sürekli şikâyet eden birçok öğrenci vardır.					
9	Okuldaki birçok kişinin bana güvendiğini düşünüyorum					
10	Okulumda öğrencileri aşağılayan, hakaret eden birçok öğretmen vardır.					
11	Bu okulun öğrencisi olduğum için, kendimi şanslı hissediyorum.					
12	Müdürümüzün öğrencilerin okulda yaşadığı sorunları çözmek için yeterince uğraştığını düşünüyorum.					
13	Öğretmenimin (öğretmenlerimin), birçok konuda öğrencilere eşit davrandığına inanıyorum.					
14	Okuldaki birçok öğrenci küfürlü konuşmaktadır					
15	Okuldaki arkadaşlarımın, beni kabul edip onayladıklarını düşünüyorum.					
16	Olanagım olsa başka bir okula nakil yaptırırdım.					
17	Okulla ilgili bir sorunum olduğunda, müdürün odasına gidip rahatlıkla konuşabilirim.					
18	Öğrencilerin çoğu birbirini kıskanmaktadır.					

Lütfen ifadeleri dikkatle okuyarak yanıtlamaya devam ediniz.		1. Kesinlikle Katılmıyorum	2. Katılmıyorum	3. Biraz Katılıyorum	4. Katılıyorum	5. Kesinlikle Katılıyorum
19	Ailem beni başka bir okula göndermek istese çok üzülürüm.					
20	Okul müdürü, sık sık sınıfları ziyaret ederek ihtiyaçlarını belirler.					
21	Öğretmenlerimin, bize daha iyi ders anlatabilmek için, kendilerini sürekli geliştirdiğine inanıyorum.					
22	Öğrenciler tenffüslerde oynarken, sık sık kavga etmektedirler.					
23	Bu çevredeki en berbat okul, benim okulumdur.					
24	Okul müdürümüz, tenffüslerde bahçede dolaşarak öğrencilerle ilgilenir.					
25	Öğretmen ders anlatırken, öğrencilerin çoğu başka şeylerle ilgilenmektedirler.					
26	Öğretmenlerimiz, dersleri daha zevkli hale getirmek için ellerinden geleni yapmaktadır.					
27	Başka bir okulda okuyor olsaydım, daha başarılı olurum.					
28	Öğrencilerin başarılı olması için, öğretmenlerin yeterince çaba gösterdiklerine inanıyorum.					
29	Okulumuzda birçok öğrencinin küçük düşürücü bir takma adı vardır.					
30	İnsanların okulum hakkında kötü sözler söylemesi beni rahatsız eder.					
31	Okulumdaki öğretmenlerin çoğunu çok seviyorum.					
32	Okulumdaki insanların çoğu başkalarını küçümsemektedir.					
33	Bu okulun öğrencisi olmak beni gururlandırıyor.					
34	Bu okulda öğrencilerin yeni, yaratıcı fikirleri öğretmenlerin çoğu tarafından desteklenmektedir.					
35	Okulumdaki insanların çoğu, başkalarının kusurlarıyla (kekemelik, şaşılık, çirkinlik vb.) alay etmektedir.					

Ölçek Kullanım İzni

Re: Düzce Üniversitesi

MS

mediha sarı <medihasari@gmail.com>

Tue 10/29/2019 12:22 PM

You

OYKÖ 2018.doc

69 KB

oykö hacettepe makalesi.pdf

198 KB

2 attachments (267 KB) Download all Save all to OneDrive

Ölçek ve makalesi ektedir.

Başarılar dilerim.

Mediha SARI